Székesfehérvár, 1911. XVIII. évfolyam, 161. szám. Vasárnap, december 24.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 hóra	60 f.	1 hóra	1 K — „
¼ évre	1 K 80 „	¼ évre	3 „ — „
½ évre	3 „ 60 „	½ évre	6 „ — „
1 évre	7 „ 20 „	1 évre	12 „ — „

Laptulajdonos: Hálnek Béla.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Ide küldendő a szerkesztőséget és a kiadóhivatalt érdeklő minden közlemény és előfizetési díj.
Egyes számok kapnatók: a dohánytőzsdékben.

A legnagyobb karácsonyi ajándék.

Irta: **Prohászka Ottokár.**

Karácsonyt nem lehet csinálni eszmékkel, hanem ahhoz nagy, világraszóló s megtapasztalható valóság kellett, amilyen Krisztus volt; karácsonyt nem lehet elrendelni törvénnyel, hanem ahhoz azok az ezredéves vágyak kellettek az emberiségben s azután valaki, aki e vágyaknak bízó irányt adott Isten felé, — ahhoz epedő s kinlódó szeretet kellett, mely várt, várt, míg végre eljött az, kit a nemzetek vártak, hogy Simonként keblükre öleljék s megnyugodjanak benne.

Hogy tehát karácsony legyen a világon, ahhoz emberiség kellett, melyet fölkorbácsolt bűn és aggodalom s azután Megváltó kellett, aki ezt az aggódó emberiséget megnyugvásra, szent békére segítse.

Segítsen minket is! Ne nézzük gyermeteg emléknek, ne nevelésünk kegyeletes maradványának a karácsony szent hangulatát, hanem lássuk benne lelkünk legmélyebb igényének kifejezését s ugyanakkor szivünk legforróbb vágyainak csitítását. Mert bárkik legyünk s bármily hatalomra vagy műveltségre tegyünk is szert, szivünknek az lesz mindig legégetőbb s legfontosabb igénye, hogy Isten atyánk legyen s hogy nekünk kapcsolatunk legyen vele.

Ezt a kapcsolatot Istennel, meghozta nekünk Krisztus s ezért van karácsony a földön, karácsonyi béke s karácsonyi öröm a szivekben.

Ez a kapcsolat életet jelent.

Krisztus ugyanis nemcsak tanokat, hanem életet hozott; ez volt s ez most is az ő karácsonyi ajándéka Törvényünk ezelőtt s azután is volt elég; de lélek kellett belénk, mely lelkesülni, — szív kellett belénk, mely hevülni tudjon. Indításokra volt szükségünk, éltető befolyásokat nélkülöztünk s csak szavakat adtak és ostort ráadásul. Végre eljött az Úr s életet adott. Adott életet s nemcsak tanított életre Az életet elsősorban ugyanis adni s nem tanítani kell. A virág a tövön, — a gyermek az édes anyán fakad; a tő is, meg az anya is, életet ad. Nem betüket ad, hanem lélekzetet, — nem kenyeret ad hanem vért. Mit használ a betü, ha nem lélekzünk, s mire jó a kenyér, ha nincs vérünk?! Lélekzeni nem könyvből tanultunk; vérkeringésünk nem a tudósok receptjei szerint indult meg: hát a szellemi világba is lehelet kellett, vér s vérkeringés kellett, mely ne csak dobogjon, hanem nagy vágyak tüzhelye s nagy akarati erők forrása legyen s ime ezt hozta és adta s hozza s adja Krisztus nekünk.

Az ő lelke fényforrás s erőforrás; tőle vettünk lelkiséget, kedvet, bizalmat; ő nyugtatta meg lelkünket. A szellemi világban, lelki életünkben erre volt szükségünk. Nem annyira fogalmakra s nagy szavakra, hanem fogalmaknál s szavaknál nagyobb értékre, magára az életre volt szükségünk, melyet tőle vettünk, az irás szava szerint: malasztot malasztért.

Ha tehát vettük, ne adjunk túl rajta, hanem éljük át örömmel s lelkesen. Mikor pedig a szent estén lassan-lassan kigyúlnak pusztán, falun s városokban a petroleum- vagy villanylámpák, — mikor az asszony, a leány megteriti az asztalt s meghordja többkevesebb jóval, amint a szegénységtől vagy jobb módtól tellett, — mikor aztán legalább egy kis borókaágon kigyulad az illatos, kis gyertyaszál: akkor érezzük át mélyen, mélyen és melegen, hogy ma lelkünk nagy, páratlan hitének van szentestéje, melytől dicsőség lesz Istennek a magasban s békesség lesz a földön a jóakaratu embernek.

Karácsony estéjén...

Karácsony estéjén
Valahol — valahol
A földre a mennyből
Lehajol, lehajol.

Bizonyosan a föld
Legfájóbb részére,
Elhagyott szegények
Koldus vidékére.

Lehajol hozzája,
S megcsókolja szépen:
Az örök Szeretet,
A Jézus nevében!

S ettől a csóktól szét a világon:
Elárad rajtunk egy édes álom!

Angyali ének zengése üt meg,
S üteme tisztább lesz a szivünknek.

A koldust, aki elmegy mellettünk:
Egy percre által öleli lelkünk!

Testvérnek nézzük — a testvérünket,
S megbocsátunk az ellenségünknek.

És elmerengünk egy nagy ábrándon:
Az örökéleten, a muló halálon!

— Légy áldott Jézus, akármi vár ránk . . .
Hátha nem álom? Hátha nem ábránd?!

Szabolcska Mihály.

Hóvirág halála.

Irta: **Kertész Kálmán.**

Valami csodálatos, megragadó báj volt abban a csöppségben, mikor a tündérjáték próbáin elcsicseregte kis mondókáját:

Hideg tél, hó, jég a hazám,
Ebben nincs hasonló hozzám.
Kemény télben, nagy hidegben,
Hóban nyitok én legszebben.

Virágtündér társai, akik nem igen szokták egymás jelenéseit figyelemmel kisérni, Hóvirág jelenését csakugy lesték és gyönyörködve nézték legpicinyebb társnőjüket s hallgatták versikéjét, melyet akár tizszer akkorának szerettek volna, hogy tovább hallhassák őt. Mikor pedig a darab vége felé Hóvirág elmondja bucsuszavát:

Ahol nyári idők járnak,
Nincs élete Hóvirágnak —

s beszalad a szinpadról: a tanitónő kisasszony, aki a játékot rendezi, nem állhatja meg, hogy ölébe ne kapja s össze ne csókolja. A jó példát pedig követi a néhány mama, aki némely próbán megjelenik és Hóvirág csak édesanyja ölében talál menekvést és nyugalmat a becézgetések rohama elől.

Gizike, vagyis Hóvirág, legpicinyebb piciny virágtündértársai közt, de legkomolyabb is. Nem trécsel, nem nevetgél, mint a többiek, ha nincs szerepe; nem nevet a mamájára, mint a többiek; nem kacag, ha valamelyik elhibázza a szerepét, hanem komolyan és figyelemmel kiséri a darabot, közbeközbe a „tanitónénire“ néz. Kis ajka pedig folyton mozog hangtalanul, mert minden szerepet együtt mond magában a szereplővel. A mamájára sohasem néz a játék alatt. Vajjon miért? A gyermeklélek titka ez. Talán azért, hogy a mama mosolygása vagy fölösleges bátoritó pillantása ne zavarja őt? Vagy miért?

De egyet ő sem állhatott meg mosolygás nélkül. Mákvirág, aki mindenkit kicsufol, Hóvirágot is nyelvére veszi és ezt feleli belépőjére:

Dejszen aztán hideg is vagy,
Kiszöktetd minden megfagy!
Ha soka melletted vagyok,
Ilyszogy én is nathát kipog!

És Mákvirág (az eleven, eszes Ticus) nagyokat prüsszög, mintha máris náthát kapott volna a hideg virágtól. Mindenki öszintén nevet Mákvirág e „trükk“-jén s itt Hóvirág is fölenged állandó komolyságából és mosolyog, sajátságos, utánozhatatlan, komoly mosolygással.

Egyik próbán nagy szégyenbe esett Hóvirág. A belépő helyett a bucsuzó versébe kezdett. Nagyon elpirult a fehér arcocska s bár látszólag zavar nélkül, ügyesen, azonnal kijavitotta magát, mégis csaknem sirva fakadt s a próba végén nem mert a tanitónénihez szaladni, mint máskor, hanem elbujt a kulisszák mögé. Alig lehetett kicsalni onnan és megbékiteni önmagával.

Nagyon telszett neki egy-két szó a tündérek karénekeiben. Igy például ebben:

Mily csodás ez uj világ itt,
Tüzgolyóknak tábora,
Tündököl, dereng, világit
És rengve lejt tova . . .

Sövegjártó János hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,
AZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 12 oldal.

00000762

nagy élvezettel, kicsucsoritott szájjal zengte nagy, hosszú „ü“ betüvel a „tüzgolyókat“, sőt a „tündököl“-t is. A „kerengve“ különösen megragadta hetedfél éves eszecskéjét s gyönyörködve hallgatta a tanitónéni magyarázatát, akitől többször is kérdezte, hogyan „kerengenek“ a tüzgolyók?

A darab közepén zivatar lepi meg a tündéreket a földön s Hóvirág őszinte rémülettel énekli a többiekkel:

Jaj de félek!
Végitélet
Napja mostan ránk borult!
Szép tündérek,
Jaj tünéktek,
Véget értek, szomorut!

És épp oly őszinte öröm tükröződik arcán, mikor:

Ah de ima
Az ég szine
Ujra fényes képet öltt!

s igaz vágyakozással zengi tovább:

Menjünk vissza
Szép honunkba,
Nem nekünk való a Föld!

Szóval igazán átérzi a darabot s őszinte megyőződéssel bucsuzik a földtől:

Ahol nyári idők járnak,
Nincs élete Hóvirágnak.

S mintha csakugyan a csillagok közt röpülne, mikor a tündérek légi bucsuénekét énekli:

Mily csodás ez uj világ itt,
Tüzgolyóknak tábora . . .

Sőt otthon, a kertjükben azt a sarkot, ahol a legtöbb virág nyilik kinevezte jácintnak, a rezedát tulipánnak s ezekkel, meg a többi virágokkal és kis nénjével, Mancival, aki Őszirózsa szerepét adja, el-eljátsza az egész darabot. Persze minden szerepet ő mond el, csak éppen Mákvirágét meg Százszorszépét engedi át Mancinak. Papájának is elég dolgot adott, mig nem szerzett egy cserép nefelejtset, mert az is kellet Tündérországba.

*

Főpróba.

A tanitókisasszony szemlét tart a virágtündérek serege fölött. Meglepetve kérdi:

— Hát Őszirózsa és Hóvirág hol van?

A leánykák mind hátra néznek, azok is, akik leghátul ülnek, hogy hát csakugyan, hol is van Őszirózsa és Hóvirág? Mert még sohasem hiányoztak, sohasem késtek el a próbákról.

— Mariska! szaladj át Karsaiékhoz, mi van Mancival és Gizikével?

Mariska ugrik, de e pillanatban belép Karsai Manci, az Őszirózsa. Szeme vörös. Nyilván sirt.

— Mi az, Manci? Hol van Gizike?

— Beteg! zokogva Manci.

Általános megdöbbenés.

Hóvirág beteg.

Éppen Hóvirág, mindnyájuk „aranyosa“. És éppen most, egy nappal a szinjáték előadása előtt!

Hóvirág beteg.

A virágtündérek szomoruan néznek a siró Őszirózsára.

A tanitónő fájdalmasan kérdezi;

— Mi baja?

— Torka fáj.

— Nagyon?

— Nagyon. Mama is sokat sir.

A megdöbbenés megdobbantja a tanitónő szivét. Balsejtelmekkel kezd küzdeni. Itt nagy bajnak kell lenni,

Manci még zokogva szól:

— Mama ezt a levelet küldi.

Izgatottan olvassa a homályos irást a tanitónő:

„Kedves Kisasszony!

Gizike difteritiszbe esett, tegnapelőtt ebben a ködös sáros időben borzasztóan meghült. Kétségbe vagyunk esve. Kérem látogassa meg. Szeretettel Karsainé.“

A kisasszony alig tud szóhoz jutni.

— Kis lányok, Hóvirág nagyon beteg. Menjetek haza és mondjátok meg otthon, hogy a szinházat elhalasztjuk. És imádkozzatok, hogy Hóvirág mielőbb meggyógyuljon.

A kis lányok szótlanul, szomoruan mennek haza.

Bánatosan mondják meg egy szembejövő mamának:

— Hóvirág nagyon beteg.

— Nagyon fáj a torka.

— Elhalasztjuk a szinházat, toldja meg a harmadik.

*

A tanitónőt Karsaiék szobája előtt megállitja valami.

Egy fátyolozott, éneklő gyermekhang:

Menjünk vissza szép honunkba,
Nem nekünk való a Föld!

Ezt énekli gyönge beteg hangon a gyermekhang.

A kisasszony szive kegyetlenül összeszorul.

Alig tud, alig mer benyitni.

— — —

Hóvirág ott fekszik fehér ágyacskáján, tüzpiros arccal,

Tüzpiros hóvirág! — —

Nem ismeri meg a tanitónénit.

Mereven néz a szemeibe. Vagy inkább Tündérországba.

Néha elkezdi valamelyik szerepet:

Nem törődik senki velem,
Mert Árvácska az én nevem . . .

Aztán énekbe kap:

Mily csodás az uj világ itt,
Tüzgolyóknak tábora . . .

És kicsucsoritja kicserepesedett szájacskáját az ü betünél.

Majd az ő bucsuszavát mondja:

Ahol nyári idők járnak,
Nincs élete Hóvirágnak.

Majd összevissza szaval minden szerepből, hol elhaló, hol nekitüzesedő hangon.

Aztán megpihen egy kicsit, érzéketlenül bámul a „csodás uj világba“ . . .

Édesanyja néma kétségbeeséssel nézi és a tanitónő kezét szorongatja.

Az orvos nem igért sok jót. Ha a szérum idején megérkezik, talán-talán még nem lesz késő. De a város, ahol a patika van, messze esik innen. Karsai, aki vasutas itt, a déli vonattal bement a városba a szérumért, de csak a hatóraival jöhet haza.

A tanitónő kesereg: itt volna az ideje, hogy ebben a nagy faluban végre már egyszer gyógyszertárt állitsanak föl.

Ám ez nem vigasztalja meg az anyát.

— — —

Hirtelen fölesztmél a beteg Hóvirág.

— Anyus, ugy-e én nagyon beteg vagyok?

— Beteg vagy, angyalkám, de majd meggyógyulsz.

Anyus, én azt hiszem, nem gyógyulok meg. Én elmegyek Tündérországba.

A szegény anya és a tanitónő nagy nehezen tudták csak más felé terelni gondolatait.

— Tündeország az a menyország, ugye? — Tanitónéni, én ugy szeretném látni azt. — Tanitónéni, hivja ide a tündéreket! Tartsunk itten próbát. Én nem tudok elmenni az iskolába. Ugy szeretném, ha Ticus, a Mákvirág itt prüszkölne! Százszorszép meg itt nyafogna, Ugye, jó lesz. Ugye, eljönnek ide, tánitónéni kérem? Ugye mamus, megengeded?

*

Öt óra felé Hóvirág kis torkát nagyon kezdte fojtogatni a „gyik.“ Az orvos tehetetlensége érzetében fájdalommal nézte a kis beteget. Az ecsetelés nem sokat használ, azt tudta jól. A szérum valószinűleg elkésik. Borzasztó meghülés volt ez.

. . . Szomoru tündércsapat közeledik a ház felé. Még szomorúbb tanitókisasszony vezeti őket. Megállnak az ablak alatt. A lámpa fénye ráesik a kegyetlen órára, mely ridegen, lassan tolja mutatóit a hatos szám felé.

Hóvirág pihegve fekszik, kinlódik.

Nem szól, de eszméletén van.

Várja a tündéreket.

Egyszerre felhangzik az ablak alatt:

Vigan szállunk, meg sem állunk
Szép csillagvilágon át . . .

Ez a tündérek karácsonyi beköszöntő éneke.

Hóvirág szeme fölcsillan, ajkán nem földi mosolygás dereng. Végighallgatja az éneket. Megpróbálta dúdolni, de nem ment.

— Anyuskám, hadd jöjjenek be ide.

Természetesen bejönnek s a tanitónéni előzetes parancsára: mind mosolyog, ha némelyiküknek nehezen megy is.

Hóvirág szeme ragyog a kedves meglepetés örömében: a kis lányok a tündérkosztümben vannak. Derüsen ragyog, pompáznak a sokféle szinben, a fejükön, fehér habruhájukon levő disz. Hóvirág édesen mosolyog rájuk.

— Ticus — Mákvirág!

Mákvirág odalép,

Hóvirág pedig — ezuttal mosolyogva — elkezdi:

Hideg tél, hó, jég a hazám . . .

s elmondja szépen, halkan, de értelmesen mind a négy sort.

Mákvirág megérti a beteg akaratát s pajzánul, még a szokottnál is tréfásabban folytatja:

Dejszen aztán hideg is vagy . . .

s a végén tőle telhető zajjal és komikummal óriásiakat prüsszög.

Hóvirág — elkacagja magát; — kacagása mint a posztóba takart ezüstcsengetyü hangja.

És a leánykák mind, szinte önkéntelenül folytatják a darabot. Hóvirág boldogan nézi és hallgatju őket.

Éppen azt éneklik:

Menjünk vissza szép honunkba,
Nem nekünk való a föld!

mikor egyszerre behallik a hatórai vonat füttye.

A tündérek kissé ijedten elhallgatnak. Hóvirág ajkáról eltünik a mosoly egy pillanatra de ismét földerül:

— Apus jön — hozza az orvosságot —

Az orvos kisiet a szobából.

Hóvirág levegő után kezd kapkodni.

Az anya kétségbeesetten hajlik gyermeke fölé, majd néma könyörgéssel tekint a tanitónőre.

Ez megérti.

Hóvirág — haldoklik —

Meg kell édesiteni, aranyozni Tündeországba való átröpülését..

A tanitonő int a leánykáknak, s azok folytatják a darabot, majd hirtelen, ösztönszerüen átcsapnak a tündérek bucsuénekébe:

Mily csodás ez uj világ itt,
Tüzgolyóknak tábora . . .

De Hóvirág csak nem akar mosolyogni.

Torkát mindjobban szorongatja a fekete tündér keze.

Berohan az orvos, kezében a szérumos üvegecske. Mögötte az apa liheg.

Az orvos lázas sietséggel oltja be a kis beteget; bár alig táplál némi reményt.

Hóvirág némán fekszik. Szeme behunyva. Arcán tüzpiros rózsák.

Tüzpiros Hóvirág —! —

Csönd.

Csak lihegések hallatszanak. Hóvirágé és az apáé.

A kis tündérek kis szivét borzongatja, szoritja az ismeretlentől való félelem. Agaskodva néznek egymás válla fölött a tüzpiros Hóvirágra.

Ticus, a legidősebb köztük, már érti, mi történik itt, és zsebkendőjébe szoritja sirásnak álló száját.

Az óra borzasztó nyugalommal ketyeg.

Az orvos mereven nézi Hóvirágot s arca elborul.

Most Hóvirág fölnyitja szemét.

Ahol nyári idők járnak,
Nincs élete Hóvirágnak!

Szól. Tisztán hallhatóan:

És mereven néz a magasba — Tündeországba.

Az orvos lehajtja fejét. Ő már tudja, hogy még néhány perc, és — nincs élete Hóvirágnak.

A tanitónő látja ezt, érzi ő is, és emberfölötti erőt vesz magán: odasugja a tündéreknek:

— Mily csodás —

És a kis tündérek a megszokás és engedelmesség és valami ismeretlen érzés erejénél fogva, halkan éneklik:

Ahol nyári idők járnak,
Tüzgolyóknak tábora,
Tündököl, dereng világit
És kerengve lejt tova!
Ámde szebb vagy mindennél te,
Tündeország, szép hazánk,
Hol verőfény, boldog béke,
Édes élet vár reánk!

Hóvirág ajkán ismét megjelenik az az ő komoly mosolya. Behunyja szemét.

Pillanatnyi csönd.

Hóvirág mélyet, hosszat sóhajt.

Az orvos ráhajlik.

Az orvos fölegyenesedik.

Az orvos mély, tompán kongó hangon mondja:

— Boldog béke —

Az anya nem érti még, se az apa, mit jelent most ez a két szó. A tanitónő megérti és a legnagyobb csöndben kivezeti a kis leányokat.

— Kis leánykák, kis virágtündérek, — szól hozzájuk el-elcsukló hangon — menjenek haza. Hóvirág elment Tüdeországba.

A kis leánykák, a kis virágtündérek csöndesen sirdogálva mennek — mennek — haza — —

—

00000763

A rádiumról.

Irta: LITYÁN VIKTORIA.

Körülbelül egy hónappal ezelőtt egy német professzor járt városunkban s néhány iskolában előadást tartott a rádiumról egy pár kisérlet nyomán. Azt hiszem nem lesz érdektelen, különösen a természettudományt kedvelő közönségre nézve, ha ez uton is elmondunk egyet-mást a rádiumról és a vele kapcsolatos tüneményekről.

*

A rádium fémes elem. A báriumhoz nagyon hasonlit. A levegőn nem tartható, mivel igen gyorsan oxidálódik. A vizet hidrogénfejlődés közben felbontja s a papirost meggyujtja, ha vele megdörzsöljük.

Tiszta állapotban sohasem használják. Amikor rádiumról beszélnek vagy azzal kisérleteznek, mindig valamely vegyületét kell érteni, pl. radiumbromidot vagy rádiumcloridot. De ez ne ébresszen senkiben sem kétségeket, mert a rádium sugárzását a vegyület nem alteralja.

Mint minden létezőnek, úgy a rádiumnak is van története. Becquerel Henrik francia fizikus, 1896 február havában észrevette, hogy az uránvegyületek a sötétben is, tehát előzetes megvilágitás és minden más beavatkozás nélkül, állandóan sugarakat bocsátanak ki magukból. Közelebbről megvizsgálta e tüneményt. Eleinte azt gondolta, hogy az ismeretes foszforeszkálással van dolga. Nemsokára azonban belátta, hogy egy eddig ismeretlen természeti ténnyel áll szemben, mert észrevette, hogy e sugarak a fotografus lemezre úgy hatnak, mint a Röntgensugarak. Becquerelnek azonban nem sikerült az emlitett vegyületekből a sugárzó anyagot kiválasztania.

Ez sikerült *Curie*nének 1898 ban. Majdnem hét évig tartó nehéz munka után, óriási mennyiségü uránszurokércből előállitott egy uj elemet, melyet intenziv sugárzása miatt *rádium*-nak nevezett el. Igen kis mennyiségü volt ez, de milliókat érő. Azóta két bécsi tanár, *Sommer* és *Ulzer* lényegesen egyszerüsitette a rádium előállitását ugy, hogy hat hét alatt annyit tudnak kiválasztani, mint régebben másfélév alatt. Hogy ez uj elem pénzértékéről fogalmunk legyen, megemlitem, hogy ez év februárjában a londoni rádiumintézet 360,000 koronát fizetett az osztrák kormánynak egy gramm rádiumért. Bécsben u. i. nem régen egy uj radiologiai intézet létesült, mely nemcsak radioaktiv elemekkel van gazdagon felszerelve, hanem három gramm rádiummal is bir.

A rádium felfedezése korszakalkotó fontosságu tény a fizikában. Már e rövid idő alatt is rendkivül meggazdagodtak kémiai és fizikai ismereteink s a természetkutatók előtt megnyilt óriási perspektiva merész remények ébresztője lett.

Azokat az anyagokat, melyek rádiumot tartalmaznak, *rádioaktiv* anyagoknak nevezik. Bár kis mértékben a legtöbb test radioactiv, pl. a növény, a föld, a talajviz, az ember, mégis radioaktiv anyagok alatt a fizikában használatosakat értjük. Ilyenek a rádiumon és vegyületein kivül a thorium, aktinium, ionium, uránium és még mások.

A rádioaktiv anyagok lényeges tulajdonsága az, hogy természetüknél fogva, tehát minden mesterséges hatás nélkül, állandóan láthatatlan sugarakat bocsátanak ki. Ezt a tüneményt *rádioaktivitás*nak nevezik s oka a rádium. Létezését elárulja a fotografuslemez vagy a foszforeszkáló anyagok, amelyeket élénk világitásba hoz.

A rádium sugarai rendes körülmények között egy kévében ömlenek ki, de korántsem azonos természetüek egymásközt, mint pl. a napsugarak. Ha u. i. erős mágnes sarkai közé tesszük a rádiumot, kévéje három nyalábra bomlik. Az egyik megtartja az eredeti irányt; sugarait γ sugaraknak nevezik. A második nyaláb ettől jobbra, a harmadik balra tér el. A legerősebben eltérő sugarait β, a másikat α sugaraknak nevezik.

E három nyaláb sugarai teljesen eltülő természetüek. Az α és β sugarak anyagi részecskéket, atomokat lövelnek óriási sebességgel. De mig az α sugarak atomjai *pozitiv elektromos töltésü anyagi* atomok, u. n. *ion*ok, addig a β sugarak atomjai tiszta és pedig negativ elektromosságból állanak. Ezek az elektromosság atomjai az u. n. *elektronok*, még pedig negativ elektronok. (A pozitiv elektromosság atomját, elektronját még nem sikerült előállitani.)

Az α sugarakat pozitiv, a β sugarakat negativ sugarak néven emlegetik épen emlitett természetük miatt.

Rutherford érdekes kisérletekkel mutatta ki, hogy az α sugarak *helium* atomokat szállitanak s *Thomzon* J. J. rájött, hogy az erősen ritkitott gázokban, az u. n. Crookes-féle csőben, a pozitiv sarkból (anod) kiáramló sugárzásban is jelen vannak. *Perrin J.* és Becquerel H. pedig kisérletileg bebizonyitották, hogy ily Crookes-féle cső negativ sarkából (katod) kilövelt sugarak az u. n. *katod sugarak*, a radioaktiv β sugarakkal azonos természetüek.

A sok és sokféle kisérlet tanuskodik arról, hogy a negativ elektron átlag 30—100 ezer km.-nyi sebességgel halad másodpercenként. Tömege a milligramm tömegének két milliószor trilliómod része s feltéve, hogy alakjuk gömb, ennek sugara egy billiomod milliméter.

Bizonyos tehát, hogy az anyagi atom méretei igen nagyok a negativ elektronéihez képest s mivel egy atom térfogatában csak néhány ezer elektron van, világos, hogy ezek nagy távolságban vannak egymástól méreteikhez képest. „Szunyograjt képzeljünk egy székesegyház hajójában." (Becquerel J.)

A γ sugarak nem atomos természetüek, mint az előbbi kettős, hanem éter-rezgések, tehát hasonlitanak a fénysugarakhoz. Igen érdekes a Röntgen-sugarakhoz hasonló testeket átható természetük. De e képességük sokkal nagyobb amazokénál. Mig u. i. a Röntgen-sugarak egy pár milliméter vastag ólom lemezen már nem jutnak keresztül, addig a γ sugarakat csak egy dm. vastag ólom lemez nyeli el. Az emberi testet átjárják, de csontvázképet nem adnak a világitó ernyőn, épen nagy átható képességük miatt.

A rádium tehát három fajta sugarat lövel ki magából. De nem minden radioaktiv anyag sugározza mind a hármat.

Nézzük most mi e sugárzás hatása a környezetre. A levegőt elektromos vezetővé teszi, mert pl. egy megtöltött elektroskop töltését elvezeti, ami a lemezkék összeeséséből látható. A környezetben levő testek kitéve bizonyos ideig a sugárzásnak, maguk is sugárzók lesznek hosszabb rövidebb ideig. E közben bizonyos radioaktiv anyag rakódik le a testekre, amely azokról elválasztható és ismét elpárologtatható, mint a gáz. Ezt a gázt rádium *emanáció*-nak nevezik. Ilyen gáz nagymennyiségben van sok gyógyforrásban, pl. Hévizen, Pöstyénben stb.

Az emberi szervezetre romboló hatással van, ha közelről intenziven és huzamosabban hat. A bőrt megégeti, halántékra irányitva erős fejfájást s szivdobogást okoz. Kisebb állatok egy nap alatt kinosan elpusztulnak. Hertwig O. szerint a csirasejteken rendkivül érdekes változásokat idéz elő, amelyekre azonban itt nem terjeszkedhetem ki.

A gyakorlatban eddig csak az orvosi tudomány értékesitette a radioaktivitást s ott is leginkább a dermatologiában. A bőrrákot és eresanyajegyet igen szép sikerrel gyógyitják vele.

A sugárzás folytán tehát anyag távozik el a rádiumból, mely maga is radioaktiv. A rádium eszerint bomlik, átalakul, fogy, de sokkal szerencsésebben, mint a szervesanyagok, mert körülbelül 3000 évig tart. Mily kicsinyek lehetnek tehát a kilövelt részecskék!

Kiválóan érdekes és merész reményekre jogositó az a körülmény, hogy a rádioaktiv anyagok kisugárzása folytán hosszabb-rövidebb életü uj testek, uj elemek, egész sora keletkezik. A rádium pl. a polonium és uránium átalakulási terméke. Magának a rádiumnak 7 radioaktiv terméket tulajdonitanak, amelyek közül az első gáznemü (az emanáció), a többi szilárd. Az utolsó termék inaktiv s valószinűnek tartják, hogy ez az ólom.

Ezek az átalakulások nem kémiai bomlások hanem valóságos anyagváltozások. Az elemek átváltoztatása nem agyrém többé! — kiált fel Becquerel. J. S valóban *Ramsay W.* jelezte már a réznek káliummá, a nátriumnak litiummá való átalakulását. Ezt *az elemek lefokozásának* nevezik.

Mily nagyszerü haladás és micsoda nagy látóhatár a jövőben!

Költemény prózában.

Irta: Diabolo.

Igen itt volt, emlékszem rá,
Itt született a legszebb gondolat;
Itt e mohos, illatos, lágy ölelésü
Erdei gyöpön,
Midőn egy szép nyári nap
Pihenni tértem ide
S a valóság szines képzeletté
Képzelet valóvá lett.
Igy füttyentett akkor a rigó.
Hallod őt? Épen igy.
S füttyére a pajzán pintyőke
Csicsergéssel igy felelt.
Mint a játszi tündér szárnya
suhogása
Lehelt a szellő és fuvalma
Mesék mámorító illatát hozta...
Távol a fenyves mély csendjében
Leesik egy toboz, roppan egy galy
S az ijedt kis őz hangos zajjal
messze szalad...
Elnyujtózva heverek a harangvirágos tisztáson,
... Ujra csend van:
Két pillangó most ad édes csókot
Piros sziklaszegfünek,
Ezer tücsök huzza a nótáját
S belebőgőz zümmögéssel néhány
légy.
Szemem az égre néz;
Millió apró nyüzsgő csillag képét
látom
Izzó nap hevében.. s oly csend van.
Oh most ha jönnél Te lelkem
ideálja,
Kit káprázó képzeletem kiván,
Lásd eper piroslik —
Ott a bokor alatt —
Piros, mint ajkad! —
Megmozdult a rózsás csipkebokor,
Ága ruhádat fogta,
Azért nem jöhettél.
Megláttalak s kiszabaditottalak
a tüske önző karjaiból. Aztán
együtt kergettük a lepkék tarka
pillangóját mig... fel nem ébredtem ábrándozó lelkem gyönyörü
álmából.
Ugy gondolom, itt e nagy fa
odvas kérgében láttam eltünni egy
kis manót, ő lehetett a varázsló,
mert vele Te is eltüntél.
Azóta kerestelek!
Megtaláltalak s most ide hoztalak
én, lásd képzeletem ugye valóvá
lett, most enyém vagy, szivem,
éltem párja. Nézd meg e helyet
jól, hol képzeletem először
meglátott.

Az első szent estén.

Irta: REXA DEZSŐ

Öreg már az esztendő. Nap korán nyugszik, későn kel. Még déltájon is azt hinné az ember, félszemmel van ébren, félszemmel alszik. Homály. A távoli ég peremén egy gyermektenyérnyi kékség könyököl ki a felhők közül, épen csak annyi, a mennyi arra elég, hogy elhigyjük, hogy a felhők mögül nem veszett el az ég . . .

Felhők jönnek, felhők mennek. A sötét szürkék helyet adnak a fehérnek. Mintha hab uszna ott fönn, fehér könnyü hab, a melynek fodraira a bágyadó nap utolsó sugára egy észrevehetetlenül gyenge veres csikot fest. A vörös csik nem soká marad a habfelhő szegélye. Egy enyhe szellő kél utra odafenn, a felhő szegélye, a felleget tovabillenti, letörli a diszt s megint tiszta fehér a felhő, a mely tovább uszik. Továbbuszik.

*

— Mit szólsz Nóéah, meddig tart ez az idö?

— Mit szóljak? Ez az idö eltarthat egy holdváltoztáig és holnapra megváltozhat.

— Te jól mondod, Noéah, gyermekem. Mert a te elméd a világosságnak elméje. Dicsérem érte az Urat! Adonáj! . . .

— Hanem én kérem a Jehováht, hogy legyen derü és csendes langy idö. Szél ne sivitson, esö ne paskolja a földet, a verőfény kacagjon le a földre. Én kérem, legyen irgalmas a názaretbeli asszonyhoz, a ki itt lakik a pásztorok istállójában és várja az ő óráját.

— Te egy jó lélek vagy, Noéah. Csak azt szeretném tudni, mit bánt téged az a názaréthbeli asszony? Az Irás mondja, hogy az asszony sorsa ez, hát az asszony tartozik türelemmel várni az órát, a mikor ő ad egy uj életet és ha az Ur akarja — tőle veszi el az övét. A Jehovah tudja, a mit tud és az ő akarata megleszen a világban.

00000764

— Igen, igy mondja az Irás. És én ezt nagyon jól tudom. És mégis, ha látom a Názárethbeli asszonyt, a kinek a neve Mirjám, úgy szeretném őt megváltani. Veszszek el én helyette . . .

— Jaj, jaj, jaj, a te elmédet elfogta a sötétség és a te lelkedet a lidérc lakja . . .

— . . . én helyette! Szenvedném én az ő fájdalmait; patyolat köntösömet darabokra nyirnám, hogy azzal simitsam majd homlokát, ha kitör rajta a kin verejtéke. S ha a verejték kiveri, elhoznám a világ legillatosabb olaját, hogy azzal oszlassam kinjait.

— Istenem, aki ott élsz a világok felett! Ez az én leányom elvesztette a tüzet, ami az agyában égett . . . Oh jaj nekem, szegény gyermektelen atyának . . .

— Nem jaj neked! Ádj hálát az Urnak, a ki engem iderendelt e földre. Az Örökké való nem tesz semmit oktalanul. Ide hozta Józsefet és Mirjámot, hogy itt legyenek az órák legnehezebbjében, — mely elől nincs menekvés. Én itt leszek mellette.

— Mióta lettél te ilyen . . .

— Mióta? Hogy mióta — kérded? hátha láttam Mirjámot, amióta Mirjám látott engemet. Ő az én lelkemmel egy, amint nekem szabad az övével egynek lennem. Megyek és letarolom a mezők liliomait és odaviszem az ő fekhelyéhez. Ma minden virág csak neki nyilik, ma minden liliom az övé. Ma, holnap, holnapután és örökké — amig ember lesz a földön.

— Menj, menj, balga leány. Aki neked adta, az vette el . . . És én — én — itt vagyok egyedül.

*

Fönn a magasban megmozdul a felhőtábor.

Felleg felleget üldöz s aztán megnyilik az ég kárpitja s ott a tisztáson egy sugár kéve aranya csillog, ott bukik le a nap . . .

Nagy vihar van ott fönn. Lenn — még leheletét sem érezni a titáni küzdelemnek. Szörnyü csatát vívnak a képzeleti alakok s ugy gomolyognak egymásonáltal mintha élet-halál küzdelemben dúlnák egymást.

Madár nem közeliti meg a vésztanyát. A hatalmas sas, amely ott kelt távoli hegység fátyolos szirtje között — egyedül kering a légben — az sem csap fel a magasba.

Aztán a fellegek elhuzódnak. A nap leáldozott. Apró csillagszikrák tünedeznek elő a világoskék égen.

*

— József, hogy van Mirjám?

— Noéah, Mirjám elnyugodott. Einyomta a nagy fáradság . . .

— Jöjj, — üljünk ki ide a tubafa alá. Innen meghalljuk, ha mozdul . . .

— Üljünk hát ide.

— És én addig egy csomóba kötöttem ezeket a liliomokat, amiket neki szedtem. Nézd, mily szépek; fehérek, mint az ő tiszta lelke. Az alakjuk olyan, mint az ő alakja, sudár egyenes. Illatjuk olyan, amilyen az ő beszéde, csupa gyönyörüség . . .

— Noéah, mondd csak, ki vagy te, aki *igy* tudsz szeretni? Nem vagy atyámfiának leánya, nem vagy véremből való vér. A te szavad, a te szavad, a te gondoskodásod pedig olyan jó, mint az Úr küldöttéé. Ki vagy te valjon?

— Atyádfiának leánya vagyok, — mert hisz mindannyian az egy Jehovának gyermekei vagyunk . . .

— De ki vagy te mégis? — Nem ismerél minket, nem ismeréd Mirjámot és nem ismeréd Józsefet. Hirünkről sem tudtál és ott vártál ránk az ut kanyarulatánál. Gyenge válladra emeléd a nehéz terhet, mit Mirjám roskadozó válla nem birt el már tovább. Készitél neki lágy fekvőhelyet, fejtül alája adád ünneplő köntösöd. S a pirkadó hajnal ébren lelt mellette. Ki vagy te idegen lányzó Noéah?

— Lásd József, mondják, hogy a leány lelke olyan, mint a szivárvány. Szines, pompás, állhatatlan, felfoghatlan. Csupa képzelem, ábránd, játék, érzés. A múlt sabbath estéjén, alig végezte el alyám az *avdolót* és én fáradtan húztam meg magamat lábánál — ugy érezém, hogy imájának vontatott hangjával lelkem elhagyja sötét, nyirkos odunkat és egy tündéri fénytanyára lebben. Ott tulvilági lények szállottak felém, kik dalt dalolva jöttömnek örültek. Körül szálldostak, csókkal üdvözöltek. Ugy mondták aztán, hogy vártak reám. Ők vártak énreám, ők, a fényesek, a pompás csoda-álomalakok — ők vártak énreám, a zsidóleányra, ki még nem is a fényes Lévi nemzetségéből származék. És azt mondák, ha visszatérek majd a földre, amelyen születtem s élek — ápoljám gonddal, féltő szeretettel az első terhes asszonyt majd, aki elém jön, mert annak gyermeke lesz a *mashiah*, akit Izraelnak népe vár. S én várom őt, — a királyok királyát. Királyi botja lesz e liliom. Ezzel fogja népét majd vezetni. És ezzel fogja népét majdan sujtani — bősz haragosait. Ez lesz fegyvere . . .

— A te szavad szép és a te szavad eltölti az én szivemet örömmel.

— E liliomból fonott koszorut rákóritem Mirjám homlokára . . . Csitt te, — hallga . . .

(Csend.)

— Nem hallok semmit Noéah . . . Semmit. De nézd. Látok az égen kigyulni egy tündöklő csillagot — felettünk. . . . Csoda! — Csoda!

— Várj én benézek — Hozzá

— — — — — — — — — —

— József! József! Jöjj, örömhirt hirdetek neked —

— — —

* * *

Az ég azurban égett.
Rajta egy csillag tündöklött.

Egy levelet várok.

Merengve bámulok az esti pirba.
Régóta várok már egy levelet.
— A felhők fodra rózsaszinbe játszik,
Az esti csillag gunyosan nevet.

Mikor levelem olvasta, mit érzett?
Vagy összetépte olvasatlanul?
— A fecskepár ugy látom utra készül
Fejem fölött a szük eresz alul.

Vajon ir-e? Mit is fog válaszolni?
Szeret-e még? Vagy már nem is szeret?
— Az éj is ráborult lopva a tájra,
Csak én várok még egy kis levelet.

Novák Pál.

Kiliány élete és müködése.

1. Kiliány kezdődése.

Irta: KÁROLY IGNÁC.

Kiliány, amint először szipantott a földet körülövező levegőből, akkorát bődült, hogy a bábaasszony ijedtében a földre ejtette.

— Jól kezdődik, — gondolta magában Kiliányocska. — Az ember világra jön és mindjárt a földhöz vágják, Jó vicc! Most már legalább van okom és jogom bőgni.

Es Kiliányka az evés és alvás idején kivül folyton vernyákolt, ugy, hogy egyszerre csak elállt a lélekzete a sirógörcstől.

Éppen ott volt a bába, megfogta Kiliánykának az egyik lábát, s irgalmatlanul lóbálni kezdte. Ezen műtét következtében Kiliánykának muszáj volt lélekzetet venni, s annyira tetszett neki a lóbálás, hogy hangosan elnevette magát.

E naptól kezdve, mihelyt Kiliányka bőgni kezdett, azonnal meglóbálták a lábánál fogva és sirása rögtön kacagássá fajult.

Az apja már ugy megszokta, hogy rendesen fejjel lefelé dajkálta a gyereket, ami Kiliánykát állandó derültségben tartotta.

Még az a mulatsága is megvolt Kiliánykának, hogy addig nem akart elaludni, mig egy pelyhet nem tettek az orra alá. Ez a pehely Kiliányka ki- és belélegzése alkalmával mozogni kezdett s Kiliányka szépen fejlődő orrát kellemesen csiklandozta, mire mély hortyogásba merült.

A föntebbi sorokban szép, ékes szavakkal megirt lóbálgatásoknak kettős hatása lett Kiliánykára.

Első hatás: Kiliányka lábai hosszuak és vékonyak lettek.

Második hatás: Gyomra és feje ugy megdagadt, mint egy-egy szakajtó.

Ezt a testállást későbbre is megtartotta, s olyan formája lett, mint két pálcikára tüzött krumpli.

Persze ilyen körülmények között mikor járni tanult, mindig orrára bukott. Tuskó-feje lehuzta. Ettől orra csodálatos módon megérősödött, s hatalmas uborka-alakot öltött, telve forradásokkal.

Igy aztán Kiliányka oly komikus külsővel nendelkezett, hogy aki ránézett, elnevette magát, ha még oly rossz kedve volt is.

Az apja, ha valami fölött elbusulta magát, csak azt mondta:

— Ta kom her, Kiliány!

Kiliányka már megértette. Rögtön utnak indult, minden három lépés után orrára bukott, mig végre az apjához ért, kivel farkasszemet kellett néznie. Ilyenkor Kiliányka oly furcsa ábrázatot vágott, hogy apjának a könnye is kicsordult nevettében.

Hanem igen nagy növésü gyerek lett.

Jöttek a faluba komédiások. Kiliánykát is elvitték, s a közönség kedvence nem Dummer Auguszt lett, hanem Kiliányka. Mindenki rajta nevetett.

Mikor a komédiás megjelent, torkaszadtából kiabált, de csak ő értette, mit akar mondani.

— Pempóti! Májti! pimuti! vájti! tetetóti! tájti!

Amikor meg lóháton vágtatott be a komédiás, Kiliányka fogta apjának kampós botját, kiszaladt a porondra, s e szavakkal:

— Tájtuti, tájtuj! — rávágott a cirkuszló farára a bottal.

Szerencse, hogy Kiliányka oldalvást állott, mert a ló hirtelen hátrarugott. A komediás éppen féllábon állt a gebéjén, persze leveszekedett.

Kiliányka meg a porondon hahotázott az egész közönség óriási mulatságára.

A komédiás meg akarta venni a kis kölyket az apjától, de az oda nem adta volna egy vaklóért.

Már a harmadik évet gázolta Kiliányka, beszélt folyton, de nem lehetett megérteni. Csak az anyja tudta kitalálni, mit akar a gyerek mondani.

Hazajön az ovódából, odaáll az apja elé, s azt mondja:

— Tutote pette!

— Tudok egy verset, — tolmácsolta az anyja, — mondd el lelkem, Kiliány!

Kiliány megakarta hajtani magát, de orra bukott. Feltápászkodik, s elkezdi:

— Pit pi tüntá duttá,
Tappi-tánu ám!
Töttét, ámmát, éttá pottát
Édet tátto nám!

— Jézus, ne hagyj! — sóhajtott az apja, — micsoda nyelven beszél ez a gyerek, Uram-Teremtőm!

— No hát magyarul tanitják az ovodában, te meg mindig németül karatyolsz vele, hát nem csoda, ha nem érted. Én megértettem:

— Mit viszünk az utra,
Kapitány uram!
Körtét, almát és káposztát,
Édes katonám!

Kiliány tovább beszélt apjának:

— Népé Patta! a Patta · Öttie oa tottép uája fa! piot, tebet, met mét mátmie!

— Ferstanda? Kérdi az öreg Kiliány az asszonyt.

— Fer! felel az asszony:

— Ne félj, Fatter! a Farkas Örzsinek olyan sok szép ruhája van! piros, zsebes, meg meg másmilyen.

Nagy ünnepélyt rendeztek az ovodában.

Pattantyu Leokádia, a faluban csak Kádi néni, okleves óvónő, Schillerből forditott egy részletet ez alkalomra, s óriási kinok között bedögönyöztette szegény kis kölykekkel.

Kiliány éjjeli őrnek volt öltözve nagy ménkü alábárdot nyomtak az egyik kezébe, a másikba meg egy istállólámpást égő gyertyával. Fején kucsma, rajta köpeny.

Az öreg Kiliány-pár is megjelent ünnepi öltözetben, melléjük telepedett Pattantyu Leokádia, s örömmel ujságolta, hogy Kiliányka már kezd tisztán beszélni.

Csengetnek. Megjelenik az alabárd, utána Kiliány a lámpással, talpig ködmenyben, s elkezdi:

— Leten ettet a nat ét!

Óriás taps és derültség, mert ezt még Kiliány anyja sem értette. Kádi néni annyira begyakorolta Kiliánnyal a szöveget, hogy maga is csak a kéziratból tudta kisütni, hogy ez nem más, mint:

— Legyen őrtök a négy ég!

Jött aztán a többi szereplő, de mindenki csak Kiliányt leste.

Feltünik ismét az alabárd hegye, Kiliány a dobogón hasra vágodik, az alabárddal leveri az egyetlen

00000765

Rendkivüli árleszállítás
december 1—31-ig
az emeleti helyiségben!

Készfizetés ellenében occassió eladásra kerülnek: női, férfi és gyermek cipők, kalapok, sapkák, férfi és női fehérnemüek, nyakkendők, kötött, szövött, berliner áruk, schawlok, kendők, keztyük, ernyők, zepfirek, cretonok, harisnyák, zsebkendők, kötények, gallérvédők, kézi és utitáskák, kosarak.

Nem selejtezett áruk!
Tessék meggyőződni!
Knazovitzky divatáruháza
Székesfehérvár.

petróleum-lápást, de ég a kezében az istállólámpás.

Ezzel maga elé világit. s a ködmenytől nem birván fölkelni amugy hasonfekve torkaszakadtából orditja a betanult szöveget:

— O menei tottet!
Hotot hottot
A fotti tonottet!

Az egész közönség egymás hátára mászik, hogy láthassa a jelenetet, és oldalukat fájditják a csaknem üvöltéssé fajult nevetéstől.

Pláne, mikor kis szünet állt be s Kádi néni felállva elszavalta, hogy mit akar Kiliány mondani:

— Ó mennyei dörgés!
Hozzád harsog
A földi könyörgés!

Az egész darab abbamarad. Mindenki csak Kiliányt akarja hallani.

Kádi néni, engedve a közóhajnak, odaszól Kiliánynak:

— Kiliánykám! Kis kutyácskám!

Kiliány nem kéreti magát, feltápászkodik s elkezdi:

— Tittutáttám! Itta Póta Tajot. Tittutáttám — — — Tittutáttám! Itta Póta Tajot. Tittutáttám — — — Tittutátthám! Ihitta Pohóta Tahajohot! Tihittuhutáháttáhám! Tühüü!

És nagy rivással szaladt az anyja ölébe, ott bögött keservesen.

A közönség tombolt örömében.

Ezektől a sikerektől Kiliányban néminémü rátartós ámbiciók tünetei kezdtek felburjánozni.

Ha apja rágyujtott, azonnal rászólt.

— Ne püttölj, püdött!

Ha köpni talált az öreg, akkor:

— Ne töptött, titnó!

Mikor beszélni akart, leintette:

— Tat te ne petéj! tat te hatattá, tat te pot pe a tátat!

Eleinte csak nevette az apja, de később megértette tolmács nélkül is, micsoda goromba kifejezéseket öblöget rája Kiliány, jónak látta minden ilyes alkalommal szájon kapni a jeles csemetét.

Miután pedig az ifju Kiliány nem volt hajlandó fölényes álláspontjáról lemondani, ugy a felső, mint az alsó ajka olyan lett a sürü szájonkapástól, mint egy cipó.

Most már előttünk áll Kiliány a maga egész valójában. Még azt kell tudnunk, hogy a fésünek halálos ellensége lévén, haja kócos, baglyos, borzas, és veres volt.

Egyetlen fiu lévén, szülei kezdetben minden kedvét megadták, s annyira elkaptták hogy a kis kölyök a cselédtől el nem fogadott semmit, csak az anyjával szolgáltatta ki magát.

— A felsővárosi kath. kör és népszövetség karácsony második ünnepén délután fél 6 órakor saját helyiségében felolvasó estélyt tart. Ifj. Lits Ferenc kisbirtokos és Sándi János káplán fognak előadásokat tartani. Belépő dij nincsen.

—

Megnyilt
a népszövetségi iroda.

—

A Népszövetség szervezete, mint az idegrendszer hálózata, kiterjed már az egész városra. Mi tagadás benne, ez az idegrendszer még nem egészen tökéletes. Több helyen bénult az ideg s nem közvetiti a központból jövő inditásokat s az öntudatos keresztény gondolatok villanyszikrái kialusznak mire az egyes tagok lelkébe eljutnának. Sok a panasz, hogy a tagsági füzetek nem jutnak idejekorán a tagokhoz, sőt akárhány helyen egyáltalán nem kézbesitik azokat. A tagdijak beszedése is lanyhán megy. A tagok érintkezése a vezetőséggel és viszont, nagyon nehézkes.

Mindezeken a bajokon segiteni óhajtván, megvalósitottuk a tagok régi kivánságát, a vezetőség régi gondolatát és berendeztük

Szent István tér I. sz. alatt, a székesfehérvári Népszövetség központi irodáját.

Ez az iroda lesz ezentul a helyi népszövetség centruma. Ez a helyiség lesz az, ami a testi szervezetben az agy: központi organum, amelyben az idegrendszer összes vezetékei egyesülnek.

Aki tehát ezentul a népszövetséggel érintkezni óhajt, az a Népszövetségi Irodába jöjjön.

Aki jogi tanácsot keres, vagy tagsági ügyeit akarja rendbehozni, annak dolgát ugyanott elintézik.

A csoportvezetők a füzeteket, naptárakat ezentúl itt vehetik át.

Aki tagja a szervezetnek és mindeddig nem kapta meg tagsági illetményeit, kellő igazolás mellett az irodában átveheti.

A Népszövetségi iroda egyelőre

minden vasárnap d. e.
fél 11—12

óráig áll a tagok rendelkezésére.

Jelentjük egyuttal, hogy a kik az 1912. évre mint uj tagok most beiratkoznak s az 1 k. tagdijat lefizetik, megkapják ingyen az 1912. évre szóló tartalmas népszövetségi naptárt.

Reméljük, hogy a népszövetségi iroda létesitése nagyban hozzá fog járulni a szervezet tökéletes kiépitéséhez és a Népszövetségnek, a keresztény magyarság ezen védő várának hatalmas megerősödését fogja eszközölni.

Testvéri üdvözlettel
A helyi igazgatóság.

A mentők kérése
Székesfehérvár közönségéhez.

—

A mentőknek az egész esztendőn keresztül egyetlenegy napjuk van *a maguk javára.* A többi kivétel nélkül a nagy közönségé.

Mikor naponta nem egyszer a nehéz kocsi dübörgését, a csengő vésztjelző csilingelését halljuk, megriadunk s ijedten, szivdobogva sóhajtunk:

„Mindenkit érhet baleset!"

Bennünket is.

Ha eddig megkimélt tőle az Isten keze, a jövő percet nem biztositotta még számunkra.

Érezni, gondolkozni tudó jó emberek! ezt ne feledjétek el soha. Hiszen rólatok van szó. Rólatok, családotokról, legkedvesebbjeitekről.

Ha tehát Szilveszter napján felétek nyujtják a perselyt, bőségesen adjatok abból, a mit Isten adott, mert a mentők megérdemlik, megszolgálták a nagyközönség jóttevését.

Hogy mindenki lássa a mentők munkáját, leirjuk főbb vonásaiban a mentés intézményének szervezetét:

Van egy főparancsnok, 3 tb. főparancsnok, 3 parancsnok, összesen 7, ezek mind orvosok. Titkár 2, pénztárnok 1, örsvezető mentő 7, 40 mentő különböző rangjelzéssel, aszerint a mily idő óta szolgál vagy a mily érdemeket szerzett; 6 hivatásos tüzoltó mentő.

I. 1910-ben első segélyt nyujtott 1134 esetben és pedig sérülés 894, belsőbaj 147, egyéb baj 85. öngyilkos kisérlet 8.

II. Ezenkivül igénybe vették 124 esetben és pedig betegszállitásnál 55, elmebeteg szállitásnál 19, vaklárma alkalmával 10. hullaszállitásnál 40 esetben.

III. Mozgó őrség volt.

Szinházban 128, tüzesetnél 9, tömeges balesetnél 13, egyéb helyen 30, tanóra 4 alkalommal. Szóval 1910-ben 1446 esetben működtek. 1898 óta 1911 január 1-ig. 10.505 esetben.

Felszerelésük a következő: 1 Landauer kocsi, 2 mentő kocsi (az egyik két ággyal), 5 drb. mezei hordágy pár pillanat alatt össze állitható, 1 drb. tartalék (kocsi) hordágy, 8 drb. 15 sebesültre felszerelt mentőszekrény, 1 drb. 10 sebesültre felszerelt kézi mentő táska, 50 drb. a derékra övezhető kis mentő táska, 3 drb. oxygén fejlesztő belégző készülék, 1 drb. kényszerzubbony, 1 drb. 5 perc alatt felállitható tábori sátor 12 sebesültre, (tömeges balesetek-nél), 2 drb. nagy acetilén lámpa, azután pokrócok, láb- és kézsinek fémből és fából, 50 sebesültre tartalék köt- és gyógyszerek 5151 korona értékben. 1910-ben bevételük volt, 1970 k. 96 f. kiadásuk 1486 k. 37 f. maradvány 484 k. 59 f.

Egy-egy mentőszekrénynek 9 különböző szélességü pólya, 3 csomag 50 gramos, 5 csomag 25 gramos, 5 csomag 10 grammos kötő gyapot, 3 drb. félméteres szublimát gaze, 100 gramm vazelin, 50 cm. ragtapasz vászon, 500 gramm szublimát viz, 100 gramm hánytató mrégezésekhez, 10 gramm kokain oldat, 10 gramm ammóniak, 40 gramm aether, 500 gramm olaj égett sebre, 100 gramm borecet, 10 drb. kocka cukor. 1 Pravatz bőr alá fecskendő.

A mentőegyesület önerejéből szolgája az emberbaráti célt, ép azért nem fordul a városhoz szubvencióért. A nagy közönség tartotta fel eddig is, de hiszi reményli hogy majd ezután is. Ha az egyesület megszorul, mindenkor kisegitetette a város tanácsa, élén az emberbaráti célt szolgáló polgármesterrel.

1912 január 10-én egy uj mentőtanfolyam nyilik meg Kárnik József dr. vezetése mellett, melyre eddig már 35 jelentkező van. Mentőink gyakorlati kiképzésüket részben a tanfolyam nyerik, részben a szt. György kórház sebészi osztályán dr. Mészöly József főorvos és a segédorvos urak vezetése mellett,

Ezért kell a mentőknek a szilveszteri fillér, ezért folyamodik a nagyközönséghez, hogy adakozzék a mentőknek, ezértkér, könyörög. Minden jószivvel adott fillér egy-egy fájdalmas könyet szárit fel sérülést szenvedett embertársunk szemeiről, talán minden egyes jószivvel adott fillérrel gyógyitó balzsamot cseppentünk a fájdalmas sebbe.

Jó tettért csak jót várj, mondja a példaszó. Jó szivvel adjatok Szilveszterkor filléreket a Mentőknek.

00000766

Városi ügyek.

Dr. Saára Gyula polgármester pénteken Budapesten járt, kogy az egyes minisztériumokban a város ügyeit megsürgesse.

A városi tisztviselők öröme. Mint legilletékesebb helyről értesülünk, a kormány 3—4 nap mulva kiosztja a városok között a harmadik millió koronát amelyből városunk 17000 koronát kap. Ezt a pénzt a városi tisztviselők között osztják fel drágasági pótlék gyanánt. Igy tehát a város tisztviselői kellemes ujévi ajándékban részesülnek.

Iskoláink államositása. Dr. Kacskovics Ferenc kultuszminiszteri tanácsos az ünnepek után több napi tartózkodásra városunkba érkezik, hogy elemi iskoláink államositása ügyében itt vizsgálatot tartson és ezáltal véleményt alkosson magának illetve a kultuszminisztériumnak az iskolák megváltásához szükséges összeg nagyságáról.

Gyilkos bika.

Halálra taposott gyermek.

Megdöbbentő szerencsétlenség hirét közli velünk martonvásári tudósitónk.

F. hó 21-én este a Dréher-uradalom egyik istállójában egy megvadult bika halálra taposott egy fiatal kenyérkeresőt, aki épen a bikát etetni ment az istállóba. Az áldozat neve Indi József, mindössze 11 éves. Az emlitett este a bikákat etetni ment be az istállóba s az egyiket mivel nem akarta a jászolhoz ereszteni, megütötte. Az amugy is izgatott állat ekkor hirtelen megvadult, elszakitotta a láncát s a fiut a szarvára kapta majd földhöz vágta és rátaposott. Az istállóban levő emberek csak nagy nehezen tudták megfékezni a magvadult állatot. Szegény gyermek ekkorra már halálos sérüléseket szenvedett. Felvitték a budapesti Szent János kórházba.

Levágandó!

A

Fejérmegyei Napló

1912. év husvétjára

nagyszámu és igen értékes nyeremény tárgyakból

sorsolást rendez.

Mindenki egy-egy sorsjegyhez juthat,

I. 30 ilyen szelvényért. (tessék ezt a szelveny levágni és a szerkesztőségben — Szent István tér 1. — beváltani.)

II. ha a Fejérmegyei Naplónak 5 uj előfizetőt szerez és azoknak legalább egy hónapi előfizetési diját beszolgáltatja.

Levágandó!

HIREK.

Naptár.

Dec. 24. **Vasárnap:**
R. Kath.: Ádám és Éva.
Prot: Ádám és Éva.
Gör. kel.: Dániel stil.
Zsidó:
Nap kel 7 ó. 48, nyugszik 4 ó. 10.
Hold kel 10 ó 43 nyugszik 7 ó. 34.

Dec. 25 **Hétfő.**
R. Kath.: Nagykarácsony.
Prot.: Karácson.
Gör. kel.: Szpiridión pk.
Zsidó:
Nap kel 7 ó. 48, nyugszik 4 ó. 11.
Hold kel 11 ó. 5 nyugszik 8 ó. 43.
Népakadémia d. u. 6 ó. Potyondy Imre prefektus előadása.
Mantz kisdedovoda (szülők számára) d. u. 5 ó.
Szt. György közkórház (beteglátogatás fél 2—5 ó.

Dec. 26. **Kedd.**
R. Kath. István 1. vért.
Prot.: István 1 vért.
Gör. kel.: Eusztrát vt.
Zsidó:
Nap kel 7 ó. 49, nyugszik 4 ó. 12.
Hold kel 11 ó. 23 nyugszik 9 ó. 52.

Dec. 27 **Szerda.**
R. Kath.: János aps. ev.
Prot.: János.
Gör. kel. Tirzus vt.
Zsidó:
Nap kel 7 ó 47, nyugszik 4 ó. 13.
Hold kel 11 ó. 39, nyugszik 11 ó. 2.

Karácsonyi ünnepség: *Kath. Nővédő-Egyesület Patronage-a* Tavirda-u. 6 d. u. 4 ó.
Felsővárosi Kath. kör előadás d. u. 4 ó.
Kir. javitóintézet d. u. fél 5.
A székesegyházban szt. misét tartatnak reggel 6, a, 9 s 11 órakor.
A felsővárosi plebánia templomban éjféli mise, mindkét ünnepen reggel 6, fél 9 és 10 órakor lesznek a szent misék, délután pedig 2 órakor szent beszéd és litánia.
Jézus szive templomban éjféli mise, mindkét ünnepen reggel 8 órakor nagymise és szentbeszéd, délután 5 órakor szentbeszéd és litánia.
A szemináriumi templomban mindkét ünnepén 7 órakor szent mise.
A szent Ferenc rendiek templomban reggel fél 7, 8 és 10 órakor szent beszéd és litánia.
A ciszterciták templomában reggel 6, 8, és 10 órakor szent mise.
A református templomban az istentisztelet a következő: dec. 25-én fél 9 és 10 órakor predikáció és urvacsoraosztás, délután fél 3 órakor sztbeszéd, dec. 26-án d. e. 10 ó. és d. u. fél 3 órakor predikáció.
Evangelikusoknál mindkét ünnepen 10 ó. istentisztelet.

—

—Karácsonyi istentiszteletek. *Prohászka Ottokár dr.* megyéspüspök az éjféli misét tartja a székesegyházban, hétfőn d. e. 9 órakor pedig ünnepélyes misét celebrál és predikál.

— **Hymen.** *Wiesner Sándor* állami p. ü. igazg. tisztviselő Budapesten karácsony estéjén tartja eljegyzését *Turmajer Mimi* kisaszonnyal, Turmayer Gyula móri jegyző bájos leányával.

Kovács Pál határrendőrségi tisztviselő karácsony estéjén tartja eljegyzését *Kovács Margit* kisaszonnyal, néhai Kovács József p. ü. tisztviselő leányával, Szauer Ferenc takarékpénztári tisztviselő bájos nevelt leányával.

— **A székesfehérvári zenekedvelők egyesülete** 1912. január 14-én a XXVI. filharmoniai hangversenyt Svärdström Valborg énekművésznő közreműködésével fogja megtartani. Svärdström Valborg ezen az estén ugyanazokat a gyermekdalokat fogja előadni, amelyekkel legutóbbi budapesti hangversenye alkalmával óriási sikereket aratott. Közreműködik továbbá még az V. honvéd kerületi zenekar, amely Mendelssohn „Szentiványéjiálom" nyitányán kivül a Tschajkovszki világhirü „Diótörő" cimü nagy szvitet fogja előadni. A részletes műsort legközelebb.

— **A patronázs.** Őszinte örömmel látjuk a két izben is fáradozó patronázs áldásos munkáját városunkban. Az önzésről megfeletkezett és önmagukat és munkájukat áldozatul hozó hölgyek Szőgyényi Marich Julia és Wense Róza bárónő vezetése alatt mindig nagyobb nézetekbe terjesztik ki hatáskörüket. Emlitetük már hogy a Deák-Ferenc Iskolában háziipari tanfolyamot rendeznek, a melyen szövés, fonás, géppel varrás, veszőfonás stb. is helyet fognak találni. Hogy azonban a várost és a város közönségét, erején felül, igénybe ne vegyék, Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszterhez fordultak s a szép célra 2000 korona segélyt kértek. Amint hallyuk ezt az összeget meg is fogja kapni a derék patronázs.

— **Hivatalvizsgálat.** Gróf Széchényi Viktor főispán szombaton délelőtt a helybeli központi főszolgabiróságon hivatalvizsgálatot tartott és mindent példás rendben talált.

— **Iskolas gyermekek karácsonya.** Kedves ünnepség folyt le e hó 20-án d. u. a vajtai róm. kath. iskola egyik termében. Zichy Aladár gróf az iskolás gyermekek számára karácsonyfát állitott, melyet a két grófnő sajátkezűleg diszitett; a szegényebb sorsuak ruhaféléket kaptak, melyeknek jórészét a grófnők maguk csinálták. Előtte az iskolás gyermekek „Angyalszivek karácsonya" cimü játékot adták elő.

— **Főispánunk nejének jótékonysága.** Gróf Széchenyi Viktorné nemes lelke sugallatát követve 100 k-t küldött Pataki Armin dr. tb. főorvos kezéhez, hogy azt a tuberkulózis ellen védekező egyesület gondozottjainak legszegényebbjei közt karácsonyi ajándékul ossza ki. A jótéteményért a nevezett főorvos ezuton is háláját fejezi ki a szegénysorsu gondozottak nevében, azzal az óhajjal, bárcsak minél többen sietnének segélyére a nemescélu egyesületnek.

— **A népakadémia** előadása dec. 25-én, karácsonynapján, este 6 órakor lesz, tartja Potyondy Imre szemináriumi prefektus. Utána 3 felvonásos szindarab következik.

— **Nem szabad dolgozni!** Figyelmeztetésül az iparosoknak az ipartestület megbizásából közöljük, hogy a miniszter f. hó 24-én munkaszünetet az ipari munkákra nem függesztette fel. Ipari és kereskedelmi cikkeket csak árulni és házhozszállitani szabad. Fodrász üzletek déli 12 órától zárva tartandók.

— **A Szabad Lyceum** karácsony másnapján (26-án) a Szent Imre-teremben tartandó etőadásán az előadói tisztet Potyondy Imre szemináriumi prefektus tölti be. Az előadás műsora kitünő szórakozást igér.

— **Nem lesz térzene.** Honvéd zenekarunk elfoglaltsága miatt sem vasárnap, sem az ünnepen nem lesz térzene.

— **Killány élete és működése.** Lapunk mai számában egy tárcasorozatot kezdünk meg. Szerzője *Károly Ignác* cist. r. főgimnáziumi tanár, a kiváló pédagogus és jónevű iró. Egy kis sváb gyerek érdekes életét és élményeit meséli el. Minden sorából kikacag felénk a jóizü humor, a mosolygó történet sok kedves, érdekes eseménye. A jóizü tárcákat, a melyek körülbelül egy félévet vesznek igénybe, vasárnapi és ünnepi számainkban fogjuk közölni. Minden tárca önálló egészet képez s az előző és követő tárcák nélkül is élvezetes olvasmány. Hisszük, hogy lapunk olvasói örömmel és szerettel fogadják a jó Károly tanár ur irásait.

— **Házvételi** Özv. Praznovszky Ágostonné megvette özv. Pósa Károlyné megyeház-utcai házát 14500 koronáért.

Lintner Sándor gazdatiszt megvette a Gyümölcs-utca 3. sz. házat 25000 koronáért. Lintner Sándor városunkba költözik.

— **Az uj pénzintézet.** Az általános Bank és Takarékpénztár részvénytársaság részvényeinek jegyzése iránt minden oldalról nagy érdeklődés jelentkezik, úgy hogy mint már korábban jeleztük, az uj bank létesitése feltétlenül biztositva van. Az uj pénzintézet helyiségei a Nádor-utca és Sas-utca sarkán levő kétemeletes épületben a Corzó-kávéház felett az egész első emeleten nyernek elhelyezést, úgy hogy az üzleti helyiségek a város legforgalmasabb központjában mindenki által könnyen feltalálhatók lesznek. A 200 korona névértékű részvények jegyzése dr. Lőwy Márk ügyvédi irodájában eszközölhető Sas-utca 1 szám alatt. Minden egyes részvény után a jegyzéskor csupán 20 korona befizetés eszközölendő, mig a hátralékos összeg későbbi részletekben fog befizettetni. A részvényekre eszközlendő befizetések az uj pénzintézet működésének megkezdéseig a főváros egyik legnagyobb pénzintézete a *Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaságnál eszközölendő.*

— **Mulatság.** A Kereskedelmi Csarnok december 31-én este 9 órakor sylvesteri estélyt rendez könyvtáralapja javára a Magyar Királyban.

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a. emelet Zirci templommal szemben.

— **A záróra** ügyében a városi tanács szombaton délután ülést tartott, de lapunk zártáig nem hozott határozatot. A főkapitány a leghatározottabban ellenzi a záróra meghosszabbitását és kijelentette, hogy ha a törvényhatósági bizottság teljesitené a kávések kérelmét, ő ezt a határozatot megfellebbezi.

00000767

— **Az árvaház** karácsonyfájára adakozni kegyesek voltak: Kereskedelmi társulat 40 k, Dr. Saára Gyuláné, Szuborits Jenő és Felmayer István és fiai 20—20 k, 17. honvéd gyalog ezred 15, Melcer Jakab, Klein Mária, K. Horváth István, Deutsch Aladár, Pápay Nándor és neje, Dieballa György, özv. Say Istvánné és az 5-ik számu honvéd kerület 10—10 k, Felső kereskedelmi iskola 7 k. 50 f, Zalai Mihály és Szommer Mór 5—5 k, Szögyényi-Marich Julia, Wertheim Ármin és Pénzes Imréné 4—4 k, Geiger Dezső 3 k, Dietrich Szilárd, Kusovits Győző és társai és Deutsch Manó és fia cég 2—2 k, Halla N. János 1 k. Összesen 234 k. 50 f. Gutrung Jánosné sz. Molnár Anna természetbeni adomány 1 csomag?

A Divat Szalon. Magyarország első női lapja, értékben folyton emelkedve s munkakörét mindjobban kiterjesztve töltötte be *huszonnegyedik* esztendejét, melyet a lapok életében tán igazabban lehetne a teljes érettség és nagykoruság idejének nevezni. Most a XXV. évfolyamát járja és viszi az ország minden tája felé, — az uri házaktól a dolgos varrónő hajlékáig, — mindazokat a tudnivalókat, a melyeket ma már egy nőnek, mint leánynak, feleségnek, anyának, társaságbeli hölgynek, kenyérkeresőnek és házi-asszonynak tudnia kell. Ez a tudás képesíti arra, hogy ne csak tájékozást nyerjen a divatról, de azt takarékosan használa is fordithassa. A Divat Szalon képei elsőrendüek, iparművészeti tanfolyamai páratlanok, a szépirodalmi olvasmányokat nem kisebb irónő, mint *Szabóné Nogáll Janka* elsőrendü irói gárda segitségével szolgáltatja; költeményekkel, novellákkal, szép és nagy regényekkel, női életrajzokkal, melyeket jól sikerült arckép kisér, oktató czikkeket, érdemes könyvekről, zenemüvekről, szindarabokról feljegyzett tudnivalókat s egy olyan Szerk. Postával, a mely szinte lexiconok szinvonalára emelkedik és a legjáratlanabb kérdezősködőhöz is szeretettel, segitséggel leszáll. — A Divat Szalon egyike a legolcsóbb lapoknak: *előfizetési ára negyedévre csak három korona* dazára annak, hogy kiállitása diszes és bőkezü. Kéthetenként megjelenő szines, keménytáblás füzetei dus tartalmukon kivül ingyen mellékletekkel is szolgálnak: szabás-ivel, gyermekdivatujsággal stb. Az évfordulót pedig azzal teszi emlékezetessé, hogy előfizetőinek egy elegáns naptárt küld szintén külön dij nélkül. A legnagyobb elismeréssel ajánljuk olvasóink figyelmébe e derék női divatlapot, tudomásukra adva a *Divat Szalon kiadóhivatalának czimét: Budapest IV.' Eskü-ut 5 sz.'* a hol — éppen ugy az ország bármely postahivatala utján is — elő lehet fizetni. Kivánatra mutatványszámot is küld e lap kiadóhivatala.

KARÁCSONYI és UJÉVI

levelező-lapokat saját fényképével keszitessen az

Enyveshát-ban.

— **Veszett eb garázdálkodása.** Bakonysárkány Községben f. hó 22-én egy idegen veszett eb garázgálkodott. Megmarta Max János földmivest és több kutyát. Egy kis gyermekre is ráugrott, leteperte, szerencsére azonban meg nem marta. A falu lakosai puskákkal s botokkal üldözőbe vették a veszedelmes állatot, mely azonban császári erdőkbe menekült. Marxot Pestre szállitják a Pasteurintézetbe s a faluban az ebzárlatot elrendelték.

— **Nagy lopás a vasuton.** Endrődi Sándor a közelmultban vendéglőt nyitott a Budai-ut 30. sz. házban. A vendéglőhöz szükséges berendezéseket, ezüst evőeszközöket stb. a budapesti Glück Márton cégnél rendelte meg, aki azokat 3600 korona értékben 5 ládába csomagolva fel is adta. A vasuti kocsit, melyben a szállitmány jött, elinduláskor lepecsételték s mégis a székesfehérvári állomásra csak 2 láda érkezett meg, három pedig eltünt. A budapesti rendőrség a mi rendőrségünkkel együtt keresi a tolvajokat.

Olvasóinkat kérjük sziveskedjenek lapunkat szeretettel ajánlani ismerőseik között. Elvekért, eszményekért szolgálunk, a mellett oly nevetségesen olcsó árért annyit adunk, a menynyit alig valaki más. A kinek a lelkén fekszik a nemes irányu keresztény sajtó, kedves kötelességet teljesit a Fejérmegyei Napló ajánlásával.

— **Szintársulati gyülés.** Vasárnap délelőtt szintársulati gyülés lesz, melyről legközelebbi lapunkban részletes tudósitást hozunk.

Ki ne ismerné azokat a kinokat, melyeket a gyakori székrekedés okoz? Es milyen szivesen elkövetne az, a ki e bajban szenved, mindent, csakhogy szenvedéseitől biztosan szabaduljon. Erre nézve csak egy biztos mód ismeretes: szabályozni kell az emésztést! Ha ez sikerül, akkor a székrekedés és az azzal járó bajok: hányinger, vértolulás, szivdobogás stb. maguktól megszünnek.

Az emésztés szabályozására a legkiméletesebben, legkellemesebben és legbiztosabban a világhirü természetes **Ferenc József** keserüvizünk, elmaradhatatlanul, mindenkor hat. E kitünő tulajdonságai vivták ki az egész müvelt világ legkitünőbb szaktekintélyeinek elismerését. Dr. Fehling tanár, titkos udvari tanácsos Stuttgartban, például a következőket irja róla: „A Ferencz József források vize az összes előttem ismert keserüvizet felülmulja hatásos alkatrészekben. Az orvosi tekintélyektől megállapitott rendkivüli sikeres voltát az én vegyi elemzésem is indokoltnak találta.„

— **Egy körültekintő úr.** Egy egészséges és szépen kigömbölyödött falusi pap az ujabb időben gyakorta tiszteli meg becses látogatásával ős királyi városunkat. A minap a batoknál volt gyászeset, a szegény Cecil fráter, az orgonista hagyta itt a földi orgonát, hogy a mennyeiben gyönyörködjék, a héten pedig a káptalan utcájának egyik lakása üresedett meg. A jó úr ismételten megfordult városunkban és élénken érdeklődött az ablakok fekvése iránt. Valaki ott a barátok tájékán meg is kérdezte, hogy milyen járatban van s mi izgatta fel képzeleteinek gyors taligáját.

— Jó az embernek körülnézni idebenn is — mondotta mosolyogva. Nagyon halnak a papok.

— Talán a jó Cecil fráter stalluma iránt méltóztatik érdeklődni?

— Nem egészen — válaszolta a jó ur és csöndeset, de hosszat nyelve, a székesegyház irányába folytatta lépteit.

— **Az iparoskör saját helyiségében Szilveszterkor tánccal egybekötött tea-estélyt rendez.** Tréfás felolvasás, páros jelenetek előadása, kitünő zene. Jutalomképen egy drb. értékes élőállat lesz kisorsolva. Belépti dij tea és süteménnyel 80 fillér. Kezdete este 8 órakor. Előjegyezni lehet Balogh Ferenc és Hein Márton üzletében, valamint a kör szolgájánál. Számos látogatást kér a kör vigalmi bizottsága.

Bindernél Városháztér 5. sz. kaphatók a legszebb karácsonyfa cukorkák, marzipán állatkák, csokoládé bonbonok. Saját készitményü szalon cukorka kilója 2 k. 80 f. Kiváló finom, naponta friss teasütemény kilója 4 kor.

A székesfehérvári törvényszék beosztása 1612-ben.

Kik vezetik az igazság mérlegét.

A helybeli kir. törvényszék tanácsainak beosztása az 1912. évre a következő:

I. Polgári tanács.

Elnök Geiger Dezső. Tagok: Balogh Ferenc kir. táblabiró, aki egyszersmind elnökhelyettes is, továbbá Mayerhoffer Ferenc, Sohár Béla, dr. Borsos Endre és dr. Szőke József kir. törvényszéki birók.

Jegyző: dr. Keller Károly.

Kereskedelmi ülnökök: január és február hóra Kováts Károly, március és április hóra id. Pápay Nándor, május és junius hóra Piski László, julius és augusztus hóra Schlammadinger Alajos, szeptember és október hóra Sommer Mór, november és december hóra Wertheim Ármin.

Ülések: hétfőn és csütörtökön.

II. Polgári felebbezési tanács.

Elnök: Geiger Dezső. Tagok: Balogh Ferenc, Mayerhoffer Ferenc, dr. Borsos Endre, Rhuz Gyula.

Jegyző: dr. Keller Károly.

Ülések: kedden és szombaton, nyilvános tárgyalás hétfőn és csütörtökön.

III. Vádtanács.

Elnök: Geiger Dezső. Birák: Bodányi László, Rhúz Gyula és dr. Szőke József.

Jegyző: beosztás szerint.

Ülés: hétfőn, vizsgálóbirói jelentések minden hó második hétfőjén.

IV. Büntető tanács.

Elnök: Geiger Dezső, birák: Sohár Béla, Sárkány Ferenc és Bodányi László.

Ülések: hétfőn.

V. Büntető főtárgyalási tanács.

Enlök: Sohár Béla, birák: Sipos Sándor aki egyszersmind elnökhelyettes, továbbá Sárkány Ferenc és Bodányi László.

Ülések: kedden, szerdán, szombaton.

VI. Büntető felebbvitel.

Elnök: Sohár Béla, birák: Sipos Sándor és Sárkány Ferenc.

Ülés: csütörtökön.

VII. Esküdtbiróság.

Elnök: Geiger Dezső, helyettes Sohár Béla birák: Bodányi László, Sipos Sándor, Rhuz Gyula és dr. Borsos Endre.

Ülések: február első, május harmadik és november első hétfőjén és az utána következő napokon.

VIII. Fegyelmi biróság.

Elnök: Geiger Dezső, jegyző Vámos Dezső, birák: később hivatnak be.

Szinház.

Kedd, dec. 19.

Böregér. Strausz operettje. Először is Szalkai igazgatót szeretnénk megpörölni, a miért ezt a nagyértékü, eléggé meg nem becsülhető gyönyörüséget ennyire kicsinek nézte. A szinészei nagy és dicséretes fáradsággal pompásan betanulták, gyönyörü, (csak alig itt-ott foltos) összjátékot produkáltak, a honvédzenekar olyan kiséretet nyujtott, a mely külön előadva is valóságos műélvezet, a gyengébb nem pazar toalettekben, a szinház luxusos diszitésekkel pompázik előttünk, a közönség zsufolt házban tombol a tetszés viharaiban — s a direktor kislelkü, ezt a darabot, amelynek az Ezred apja még a bocskora sziját se méltó megoldani — csak zónában adja. Hát hiszen jó! A vesztes csak ő lett és nem mi, akik egész lelkünkkel gyönyörködtünk és biztosan reméljük, hogy ez után a megérdemlett nagy siker után legalább egy féltucatszor végigélvezzük még a Böregért. Beszélhetnek az ifju és zöld titánlacik, akik a saját vállaikra állva akarják lekicsinyelni a multat, és nagynak kikiáltani a jelen hangban nagy, igazságban kicsiny törpéit. 50—100 modern zseninek kikiabált „nagyság" sülyed el a semmibe, mig pl. Strausz Böregérjével egy héten csak emliteni is lehet őket.

A dicsőség oroszlán része Patakié volt, aki temperamentumos játékával is, pazar toalettjeivel is központja volt a hatásnak. Juhos Margit énekhangja szépen csiszolt, ereje, szine, zamatja csengése is van, de valami hiányát mégis érezzük. Talán több hajlékonyságot, több üdeséget keresünk vagy valami kis fátyolozottság hagy hiányt a fülünkben, de még várnunk kell — és bizva várjuk — hogy a hangjának zavartalan élvezéséig eljuthassunk. Az est szenzációja Fekete és Rónai

00000768

páros tánca volt. Ezt a két édes babát táncra teremtette a jó Isten. És minő táncra! Mennyi lelemenyesség, mennyi uj fogás, tréfa, játszi könnyedség volt a mozdulatokban! El is felejtett körülöttük a közönség, mindenkit, aztán pedig olyan tapsviharban tört ki, amely tiszteletbeli orkánnak is beillett. Erczkövy szép hangját eleget dicsértük már. Most nem ismételünk, hanem őszinte csodálkozással adózunk a másiknak, Zilahi gyönyörü baritonjának. Micsoda zengés, mily zamat, mennyi művészet van a hangjában! A játéka szintén megéri a fáradságot, de a hangjával elsőrendü oszlopa lett Szalkai pagodájának. Szántó sok jó ötlettel kacagtatott, még többel azonban Nyárai, a kitünő komikus a mai hálás szerepében. Hanem egy uj jelenségről nem szabad megfeledkeznünk, akis Kerényi Margitról. Mondják, hogy alig pár napja lépett csak rá a világot jelentő deszkákra és mégis észrevétette, hogy igazi tehetség, aki oly pompás otthonossággal mozog a szinpadon, mintha a 18 éve helyett már legalább 18 év óta forg lódnék rajta. Csinoska hangja is van s bizton igen jó szinész válik belőle.

Szóval nagy volt a siker és Strausz édes, bübájos zenéjü operettje kimondhatatlan élvezetet szerzett a közönségnek.

—

Műsor:

Vasárnap: szünet.
Hétfőn: d. u. Tatárjárás.
„ este Bolond.
Kedden: d. u. Bőregér.
„ este Falusi verebek.
Szerdán: Ezred apja.
Csütörtökön: Papa. (Bemutató.)
Pénteken: Bolond. (Zóna.)
Szombaton: Ártatlan Zsuzsi.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Nyilt levél

a nagyközönséghez!

E szokatlan lépések magyarázatául szolgáljanak a szokatlan körülmények. Dr. Lurja Aladár győri lapszerkesztő a „Fejérmegyei Napló“ 1911. dec. 17-iki számában férjem aláirásával ellátott Nyilatkozatot tett közzé, melyben férjem elismeri, hogy a cégtársáról állitott tények nem felelnek meg a valóságnak. Magában véve ez egy sulyos kálváriajárás végső etappe-ja; azonban szükséges, hogy az ügy háttere — már közérdekből is — alaposan megvilágitassék.

Férjem, Muraközy Árpád, existenciája megalapitására 10.000 korona készpénzvagyonnal jött 1909. november havában Győrbe és egy fillér aktiv vagyon nélkül, sőt tetemes adóságokkal terhelten távozott 1910. május havában onnan. A szerződés megkötésének előzményeit és annak elkészitőjét (dr. Shulhof Zsigmond dévai ügyvédet), a 10.000 korona mikénti átadását és a két állomás közötti hat hónap alatt történteket (férjemnek a „Fejérmegyei Napló“-ban megjelent Nyilatkozatát és Nyilt levelét az igazságügyminiszterhez) ismerheti a nagyközönség; ismerheti Székesfehérváron mindenki azt, akivel „szerződött“, aki a saját „erkölcsi magaslatán“ gyüjti az anyagi előnyt, akinél ott maradt a tizezer koronája. Azaz dehogy maradt, az illető „beruházta;“ nejével együtt gyémántosan, aranyosan diszelgett a győri korzón, mikor mi a 10.000 korona elvesztése után, letörten az anyagi veszteségtől, elgyötörve a lelki fájdalomtól, első gyermekünket temetőbe kisértük.

Férjem kisérletei visszaszerezni elvesztett vagyonát, csődöt mondottak, mert a fentemlitett egyénekkel szemben hatástalanok maradtak a Corpus Juris összes kötetei. Végre is az illető — látván, hogy másképp nem megy — felajánlotta adósságokkal terhelt nyomdája gépeit végkielégitésül.

Mint mentőangyal, mint „családi géniusz“ jelentkezett akkor dr. Schulhof Zsigmond, hogy sógorát megmentse; jött a pénzzel: háromezer (3000) koronával, mely elvesztett vagyonunknak még egyharmad részét sem teszi és jött a súlyos feltételekkel. Férjemet testileg-lelkileg megrenditette már ez az évekig tartó emésztő küzdelem — önhibáján kivül — elvesztett vagyona visszaszerzéseért, magam is betege voltam már az egész ügynek s tekintettel ártatlan gyermekünkre, szegény, szerencsétlen családjára, férjem, hogy megmentse a menthetőt, aláirta a fenthivatkozott és előre megirt szövegben levő, dr. Schulhof Zsigmond által fogalmazott nyilatkozatot...

A mesékben az van, hogy a jó tündér megjutalmazza a jókat és visszaadja elveszett vagyonukat, a mai modern mesékben jó tündér már nem szerepel és az elveszett vagyonnak vissza nem térült része — a „családban“ marad.

Sapienti sat!

Budapest, 1911. dec. 23.

Muraközy Árpádné
maklári Papp Cornélia.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget (a Szerk.)

Szerkesztői üzenetek.

Ilus. Aranyos karácsonyi csicsergését legnagyobb sajnálatunkra nem tehettük közkinccsé, mert a karácsonyi melléklet már a hét elején készen állt s uj dolgot nem lehetett beleszoritani.

Karácsonyi sonkákat rendeljen MARSCHALL-nál Kossuth-utca. Prágai kilója 1·30, saját pácolásu 1.20.

Piaci árak.

Buza	22·50—22·30	K
Árpa	18·70—18·50	„
Rozs	19·10—18·90	„
Zab	18·60—18·40	„
Kukorica	17·00—	„
Széna kötött	9.40—	„
Széna kötetlen	7·40— 7.60	„
Szalma zsupp	6·60—	„
„ kötött takarmány	5·40— 5·20	„
„ alom	4·00—	„
Burgonya	8·80—	„
Tüzifa kemény	11·00—	„
„ puha	9·00—	„
Szén	3.60—	„
Zsir	1·80—	„
Sertés 100 kg.-n alul	·96—1·—	„
„ 100 kg.-n felül 120-ig	1·10—1·16	„
„ 120 kg.-n felül	1·24—	„

Apró hirdetések

Apróhirdetések előre fizetendők.

Ingyen kap egy szép nagy gramofont, ki 15 drb. dupla nagy lemeszt vesz 60 korona készpénzért Robitsek Sándor papirkereskedésében Kossuth-utca.

Fél buzaföld zöldségtermelésre kiadó. Tolnai-utca 14.

Olvasók, saját készitményüek a legkülönfélébb kivitelben kaphatók a szemináriumi templom sekrestyésnél. Megrendelésre is készit olvasókat, füzéseket, javitásokat elvállal.

Egy kazal széna eladó Széchényi-utca 164. sz. alatt.

Ügyes, fiatal vizsgázott gépész üzemhez felvétetik. Tanult kovács előnyben részesül. Kissebesi Gránit Kőbányák Részvénytársaság helybeli irodája.

Gépirást olcsón tanitok, gépirási munkát gyorsan és olcsón készitek. Kossuth-utca 15. sz. I. em. balra.

Szent-István-utca 17 szám alatti ház eladó. Tudakozódni lehet Ligetsor 2 szám alatt az ügyvédi irodában.

Egy szép téli kosztüm olcsón eladó Sas-utca 2 sz. a. emeleten.

Keresek egy jókarban levő olcsó **garniturát.**

Egy tisztességes családos vincellér kerestetik 10 oktályos szőlőhöz, a legmagasabb fizetés adatik. Cim a kiadóhivatalban.

Karácsonyfadisz, dió aranyozó csillagszóró, karácsonyi és ujévi lapok, naptárak, névjegyek (minden kivitelben) olcsón kaphatók Kaufmann papirkereskedés Kossuth-utca 9. sz.

Öreg-utca 50. sz. ház szabadkézből eladó. Tugakozódni ugyanott lehet.

Eladó hálószoba-bútor, jókarban, matt, — ugyanott barack-lekvár is eladó. Értekezni délelőtt lehet, Kégl György-utca 13, kaputól balra.

Nem fizet portót, ha tucat lapot, folyóiratot, eredeti áron nálam rendel. Kaufman könyvkereskedő, Kossuth-utca 9. — Napilapok is előfizetők!

Eladó szőllők! A Maroshegyen, a csikvári uthoz 8-ik (Radáék mellett) jó karban levő 2 hold terjedelmü szőlő szép gyümölcsöskerttel és téglakuttal — esetleg házhelyeknek ölenként is jutányos áron eladó! Tudakozódni lehet Sütő-utca 29. szám.

Nagy

KARÁCSONYI

kiárusitás

a következő cikkekben:

Függő lámpa	5·60	K
Kávés készlet	5·50	„
Tea készlet	5·80	„
Vizes készlet	1·16	„
Boros készlet	1·—	„
Sörös készlet aranyozva	3·30	„
Ebédlő készlet	13·50	„
1 majolika állvány 6 tányérral	3·70	„
6 vizes pohár	—·80	„
6 boros pohár	—·50	„
Wolfram lámpák a legjobbak	2·80	„

FANKL LIPÓTNÁL

Székesfehérvár, Nádor-utca.

FIGYELEM!

Van szerencsém a n. é. uri közönségnek b. figyelmébe ajánlani

I-ső rendü uri szabóságomat

Kossuth-u. 13.

(Vörösmarty-körrel szemben.)

Finom szalon öltönyöket is a legszebb és legmodernebb kivitelben saját kezelésem mellett készitek.

Főtörekvésem, hogy b. rendelelőimet **pontos** és **szolid** kiszolgálás által minden tekintetben kielégitsem. Szives pártfogást kérve

maradtam kiváló tisztelettel

VANYÓ MIHÁLY,

szabó m.

NÁDOR-U. 17. SZ. ALATT VAN A **Takarékos hölgyek bevásárlási forrása**

MARADÉK-ÁRUHÁZ

KARÁCSONYI és UJÉVI

ajándékokok egyedüli olcsó beszerzési helye.

Sima bordűrős és selyem csikos grenadin ujdonságok bali ruhákra.

00000769

Folytonégő

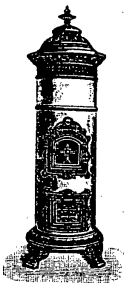

kályhák

és

asztaltüzhelyek

szabadalmazott szerkezettel eredeti gyári árban

KRÉN J.

kályhagyárában, SZÉKESFEHÉRVÁR

szerezhető be.

Minden drb. jóságáért kezességet vállal.

RUDBÁNYAI IMRE kizárólagos posztókereskedése

SZÉKESFEHÉRVÁROTT

a zirczi templommal szemben van.

A cég, ki megbizhatóságáról közismert, a szeson közeledtével kéri az általa annyira becsült nagyon tisztelt vevőit, hogy, téli öltöny, nadrág, rövid és hosszu kabátra

KITŰNŐ GYÁRMÁNYU SZŐVET és POSZTÓI

iránt érdeklődni sziveskedjenek.

SZŰKSÉGTELEN KIEMELNI, miszerint egész éven át szintartó nagyon finom **fekete báli szalon szövetek, kangárnok, trikók, fekete, kék és szines NŐI kabátposztókat, ugyszintén kosztüm-kelme különlegességeket**

RAKTÁRON TART

minden fajta szörméket bélés és gallérokra.

különállóan vezetett uri

SZABÓSÁG

Bank-u. 6. sz. az Árpád-fürdő közelében

Rudbányai és Szilágyi cég alatt.

Tekintse meg kirakataimat és meggyőződik, hogy

Tulhalmozott raktár miatt

a Falvay Kossuth-utcai divatáru cég folyó hó 5-étől bezárólag december hó 31-ig.

Nagy karácsonyi vásárt rendez

Az áruk gyári áron alul árusittatnak **kalap 1 koronától** Selyem nyakkendők 20 fillértől Bőr áruk versenyen kivül női divatcikkek, minden árban kiárusittatnak.

Nem selejtezett áruk

áruim minőségéről és áruim olcsóságáról győződjék meg.

FALVAY FERENC,

Kossuth-utca.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

bőrkabátok, utazóbundák, raglán-felöltők, kabátok.

Bundák és lábszákok

utazásra mérsékelt dijért

kikölcsönöztetnek.

SAJÁT ÉRDEKE,

hogy lehetőleg összpontositsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mert ezuton védi érdekeit legjobban.

Előnyei:
1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulnia.
2. Nem lesznek szétágazott kötelezettségei.
3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosit magának.
4. Állandó összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tisztelje meg bizalmával.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED utódá

ELEK ÉS TÁRSA R.-T.

Budapest, VI., Károly-körut 10. sz.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
2. Képek.
3. Bőröndök és bőröndárúk.
4. Férfi fehérnemüek.
5. Látcsövek.
6. Fényképkészülékek, felszerelések
7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
8. Chinaezüstáruk.
9. Csillár- és petroleum-lámpák.
10. Rézbutorok.
11. Szőnyegek.
12. Mindennemü hangszer.

Fenti 12 osztályunk összes cikkei elsőrendü minőségüek és minden osztály cikkeiről külön kimeritő árjegyzékkel rendelkezünk és a kivánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük. Elvünk: Vevőkörünk megtartása, pontos kiszolgálás méltányos árak révén. — Minden felvilágositással szivesen szolgálunk. —

NOFITZER JÁNOS

SZÉKESFEHÉRVÁR NÁDOR-U. 5. TELEFON 49.

Kalap, sapka, fehérnemü, nyakkendó. — Ruhadiszek schállok, francia füzők és gyermek bőr-cipők legolcsóbb beszerzési forrása. Magyar vasutasok szállitója % engedménnyel.

00000770

NAGY LAJOS

uri-, női és papi szabó, Székesfehérvár, Nádor-utca, Hübner

Nagy választék bel- és külföldi szövetekben. Mérték után készít: uri- női ruhákat, felöltőket, téli kabátokat, városi- és utazó-bundákat, papi öltönyöket.
Elvállalja diszgombok áthuzását, készitését. Szives pártfogást kér NAGY LAJOS uri-, női és papi szabó.

A Dunántul legnagyobb

BUTOR ÁRUHÁZA

a Székesfehérvári Butorkészitő Iparosok Árucsarnok Szövetkezete,

mint országos központi hitelszövetkezet tagja,

hol teljes HÁLÓ, EBÉDLŐ, SZALON, URI SZOBA, IRODAI berendezések, valamint teljes

szállodai és kastély

berendezések a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig a legjutányosabb árban a legkényesebb igényeket is kielégitjük. Rajzokkal, költségvetéssel dijtalanul szolgálunk.

A nagybecsü **butorvásárló** közönség jó indulatát kéri az

igazgatóság.

Székesfehérvár,

Kossuth-utca 10. szám.

Varrógépjavitások

mühelyünkben gyorsan és szakszerüen készittetnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete.
Székesfehérvár, Nádor-utca. Töltényi-ház

!!! Ujdonság Ujdonság !!!

Legszebb és legolcsóbb

Karácsonyfa diszek és karácsonyi ajándékok nagy választékban kaphatók

Hirtling Kálmán

csemege és füszer áruházában, Nádor-utca.

AJÁNLOK TOVÁBBÁ:

Karácsonyfára salon cukorkát	1 kgr.	2·00
Karácsonyi Pragai sonkát	1 kgr.	2·60
1 üveg Tokai pecsenye bort		1·20
1 üveg Neszmélyi bort		88
1 kgr. Feltört diót		2·40

SZÁRITOTT FŐZELÉKEK!

Cukorborsó. — Vágott zöld bab. — Julienne (leves zöldség.) Vargányagomba.

Áruim mintaszerüek. Áraim jutányosak.

Kiszolgálásom pontos. — Telefon 207.

„NIGRIN" **legjobb cipőkrém a világon!**

A bőrnek pompás fényt ad, a bőrt puhává és tartóssá teszi.

20 fillér egy óriási doboz! ¼ kgr **75**, ½ kgr **140**, 1 kgr **270** fillér.

Fernolendt világhirü fénymáz (subick) 4, 6, 10 és 20 filléres dobozokban.

! Cipőkrém különlegességek minden szinben!

a kontinens leghirnevesebb gyáraiból.

JÉGPOR biztos szer lábizzadás ellen! Kisdoboz 60 f. nagydoboz 1 kor.

— Ismételárusitóknak minden cikkből megfelelő árengedmény! —

Puha- és keményfa padlóhoz lakk, viasz, linoleum, különböző szinekben.

Fa- és vasbutorokhoz való festék minden szinben, Arany-, ezüst- és bronzlakkok képkeretek restaurálásához. Szalmakalap-festékek. Bőrlakkok. Vazelin. Orosz bőrkenőcs. Bőrapretura, nyeregszappan, kályha és fémtisztitószerek. Szarvasbőrfesték. Lábbeli tisztitószerek. Cipőfűző különlegességek. Cipő és csizmasámfák. Mindenféle cipődiszitések. Kocsimosó és butortörlő szarvasbőrök 1 K-tól felfelé. Kocsimosó szivacsok! Arctörlő bőrök.

„PALMA" gummisarkokban a járás elegáns, biztos és kellemes igen olcsó árak mellett kapható.

Matracok, diványok és ülésekbe való lószőr, áfrik és tengerifü eredeti gyári árakon.

LEGJOBB DENATURÁLT SPIRITUSZ!

Nagy lópokróc raktár. — Vizmentes ponyvák és gabonazsákok. — Trieszti szivacsbehozatal.

Langraf Gábor és Fia gépszij- és bőrkereskedésében.

Cipőfelsőrész, Kaptafagyár és árutelepei, Jókai-utca 8. és 10. szám.

TELEFON 100. SZÉKESFEHÉRVÁR SPECIÁLIS ÜZLETE. Üzletalapitás 1857-ben.

00000771

Közgazdasági Bank
és
Takarékpénztár R. T.
Telefon sz. 158. Székesfehérvár Telefon sz. 158.
Giró-számla az Osztrák Magyar Banknál.
Elfogad betéteket
4½ %
kamatozás mellett és a tőkekamat adót az intézet sajátjából fizeti. — Leszámitol váltókat, nyilt számla követeléseket és külföldi utalványokat. — Folyósit jelzálog-kölcsönöket. Engedélyez törlesztés kölcsönt 10—65 év alatt való törlesztésre. Előleget ad értékpapirokra és árukra.
Kézi zálog osztály Rózsa-utca 5. szám.
Kölcsönöket ad arany ezüst tárgyakra és egyéb ingóságokra.
A Trieszti Általános Biztositó Társaság (Assicurazioni Generali) főügynöksége
elvállal mindennemü biztositast a legolcsóbb dijfeltételek mellett.

Kitüntetve: Ezüstérem Pécs 1907. Bronzérem Veszprém 1904.
HEIN MÁRTON
mühangszer készitö
Székesfehérvár, Kossuth-utca 2. szám.
Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok.
Ajánlja saját készitményü hangszeit és **dus raktárát** u. m. **Iskolahegedük 6, 8, 10** koronától feljebb. — **Fuvolák 2, 4, 8** koronától feljebb. — **Harmonikák 3, 5, 10** koronától feljebb. — **Gramofonok 25—50** koronától **és rézfuvóhangszereit.** — **Részletfizetésre is kapható könyü feltételek mellett.**
Zongorák: Mignon 600 K-tól feljebb. Planino 540 K-tól feljebb. Harmoniumok 120 koronától feljebb.
Cimbalmok: Pedál nélkül 60 koronától feljebb. Pedállal szalon cimbalom 120 K-tól feljebb.
10 évi jótállással.
Mindennemü hangszerjavitások szakszerüen és lelkiismeretesen eszközöltetnek.
Zongora hangolások és javitásokat legjutányosbb ár mellett eszközlök jótállással.

Ha **eladni** vagy **venni-valója** van az apróhirdetések közt tegye közzé!

Legalkalmasabb **ujévi** ajándékok!
Enyhe időjárás miatt
szörme boák és muffok, sapkák, téli keztyük, harisnyák, tricóáruk, bőrcipők és az összes téli áruk minden áron kiárusittatnak.
Kovács Antalnál Városház-tér.

00000772

VITA FORRÁS SÓSKÚT VASMEGYE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek köszvény-, hólyag és vesebetegeknek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa:

„CONSUM" kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körut 4. Telefon 10—13.

Kapható: Kovács Pál, Pinkás Zsigmond Fiai, Simon György és Szigethy Testvérek cégeknél.

Alkalmas **KARÁCSONYI**-ajándék!

Kössük össze az örömet a hasznossal!

Ha alkalmas karácsonyi ajándékot akar adni vegyen eredeti

SINGER

varrógépet, amely **varr, stikkel és stoppol.**

Gépeink Turinban a jelen évben ismét két elsődijat nyertek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság

Székesfehérvár, Nádor-utca.

Bognár-utca sarkán. (Töltényi ház.)

Elite kávéház

a székesfehérvári uri közönség legkedvesebb találkozó helye. Hétfő és péntek kivéve minden este cigányzene. Hetenként egyszer

a honvédzenekar hangversenyez.

Kitünő ételek és italok.

Elite reklám vacsora 1 K. 40 f.

Vásárolja kávé és tea szükségletét a **Fiumei kávébehozatalnál.**

Telefon 250 Székesfehérvár. (Barátok épülete.)

Folyton friss pörkölt kávé.

Villamos kávénagypörkölde. Karácsonyi cukorkák.

Alapittatott 1843-ban

Székesfehérvári Takarékénztár.

Elnök: **gróf Cziráky Antal.** Alelnök: **Diaballa György.**

Vezérigazgató: **Kaltenecker Márton.**

Betét **12** millió korona. Betét **12** millió korona.

Üzlet ágai:

Elfogad pénzt folyószámlán, vagy könyvecskében való kamatozásra.

Kölcsönöket nyujt értékpapir fedezet mellett, vagy betáblázásra (amortizáció),

Elfogad megbizatásokat értékpapir vétele vagy eladására.

Leszámitol és visszleszámitol váltókat a legelőnyösebb kamatláb mellett.

Bérbead tüz- és betörésmentes szekrényeket, csak a nyári hónapokra is, (Safe deposit.)

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.

00000773